

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 142. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

A tengelycsapatok benyomultak Egyiptomba

Elesett Szollum, Capuzzo, Halfaya és Szidi el Barani — Az egyiptomi kormány semleges marad, az egyiptomi ifjúság Rommelben felszabadítót lát

Válsághírek az angol kormányról, Wavell lenne az új hadügyminiszter

Az északafrikai hadiesemények mind döntőbb jeleket öltenek. A tengelycsapatok a libiai—egyiptomi határon megtörve a brit erők ellenállását. elfoglalták Capuzzo, Szollum és Halfaya erőddel, elérték és elfoglalták Szidi el Baranit. El lehet mondani hogy ezen eredmények által megnyílt a kapu a tengelycsapatok számára Egyiptomba. A brit csapatok kelet felé visszavonulnak.

Az egyiptomi helyzetre jellemző, hogy a főváros, Kairó kiürítése erőltetett menetben folyik és hatalmas ládába csomagolva elszállítják kincseit, értékes régiségeit a délafrikai Fokvárosba.

A tegnapi német és olasz hadijelentésből értesül a világ, hogy a tengelycsapatok már mélyen benyomultak Egyiptomba Szidi el Barani elfoglalása azt jelenti, hogy az egyiptomi határtól már is 120 kilométerre jutottak az olasz és német erők, de valószínűleg azóta már ennél tovább, mint ez sejtendő az olasz hadijelentés ama mondatából, hogy Szidi el Baranitól délre fekvő területen már áthaladtak.

Rommel zseniális hadvezetése hozta meg ezt az eredményt alig néhány nap alatt. A múlt vasárnap esett el Tobruk és négy nap alatt már mélyen bent járnak egyiptomi területen csapatai, Tobruktól Szidi el Baranig légvonalban 200 kilométer a távolság. Ez mutatja, a hadjárati villámgyorsaságát.

Basilco olasz tábornok a tengelycsapatok haderőinek első vonalát közelében találkozott Rommel vezértábornaggyal. A két tábornok együttesen vizsgálta meg a további hadműveletek terveit.

Erdekes az a hír is, hogy Észak-Afrikában német és olasz részről különleges fegyverzetű osztagokat alakítottak, amelyek állandóan nyomában vannak a menekülő 8. brit hadseregnek. Május 26-tól Észak-Afrikában több mint 50.000 foglyot ejtettek és ezernél több páncélos zsákmányoltak, vagy pusztítottak el.

Német katonai helyen méltatják annak jelentőségét, hogy 72 óra belül sikerült az ellenséget a határmenti erőddől kivenni, a határt átletni és az üldöző harcot egyiptomi területen folytatni. Az üldözés nemcsak a német és olasz csapatok erősségét bizonyítja, hanem épp annyira a britek vereségének megsemmisítő méreteit. Ha azok a kötelékek, amelyeknek Egyiptomot most meg kell védeniük, kizárólag indiai csapatokból tevődnek össze, úgy ez újabb jele annak a módszernek, hogy válságos időkben és kilitástalan helyeken segédnépeket vessenek a britek harcba. Az egyiptomi határ áttétele következtében az egyiptomi fron-

ton támaszpontok és kikötők közelebb kerültek a német légi haderő kiindulási pontjaihoz. Alexandria kereke 500 km-re van a libiai határtól.

Rommel egyiptomi betörésére minden tekintetben új helyzet jött létre — így jellemezték berlini katonai körökben csütörtökön este az északafrikai hadszíntér további fejleményeit. Katonai részről az északafrikai eseményekkel kapcsolatban csütörtökön este kijelentették még, hogy az ottani legutóbbi fejlemények alapján most már nem Líbia, hanem Egyiptom hadszínteréről lehet beszélni. Német katonai körök felfogása szerint a Londonban mutaközlő nagy idegesség is amellett szól, hogy angol részről döntőnek tartják az északafrikai hadszíntért. Berlini politikai körökben az északafrikai hadifejleményekkel kapcsolatban figyelmet keltenek azok az egyre gyakrabban érkező jelentések, hogy az egyiptomi ifjúság körében milyen rendkívül népszerű lett Rommel személye. Berlinben kérdésesnek tartják, vajjon az egyiptomiaknak lesz-e különös kedvük ahhoz, hogy az angolok számára kikaparják a gesztenyét a tűzből. Annál is inkább, mert itteni politikai körök úgy látják, hogy Egyiptomban Rommel sokkal kevésbé tekintik betolakodónak, mint az ottani angolok. Sok egyiptomi Rommelben felszabadítót lát — mondja a berlini jelentés.

AZ EGYIPTOMI KORMÁNY SEMLEGES MARAD

Az egyiptomi parlament előtt Nahas pasa miniszterelnök jelentést tett a válságos katonai helyzettel kapcsolatban. Kijelentette, hogy megbeszéléseket folytatott a brit hatóságokkal. Az angol kormány jegyzéket juttatott el az egyiptomi kormányhoz, amelyben biztosítja, hogy minden erejével megvédi a Közel-Keletet. Arra kérte a miniszterelnök a parlamentet, hogy lépjenek fel mindenütt a legerélyesebben a rémhírtérjesztőkkel szemben, mert Egyiptomot páncélvesztés fenyegeti.

Arra a kérdésre, hogy vajjon Egyiptom beavatkozik-e a háborúba és hadat üzen-e Németországnak és Olaszországnak, Nahas pasa emelt hangon a következő kijelentést tette:

— Sohasem fogunk hadat üzeni és sohasem fogunk beavatkozni. A kormányzat változatlanul fenntartja semleges politikáját.

AZ ANGOL KORMÁNY VÁLSÁGA

Londoni jelentés szerint mind komolyabbá válik az angol kormány válsága, amelyet a libiai vereség idézett elő. Churchillt el akarják mozdítani hadügyminiszteri székéből, mert a

hadügyminiszterium vallotta a legesőfőbb kudarcot. Churchill utódjává a hadügyminiszteri lára élén Wavell tábornokot emlegetik. Churchill azonban mindig a legfontosabb állásának tekintette éppen a hadügyminiszterséget s éppen ezért lehetséges, hogy a miniszterelnökségről is lemond.

Egyébként az angol alsóház ülésén két bizalmatlansági indítványt terjesztettek elő. Az egyik annak kimondását kéri, hogy az alsóház a központi hadvezetés iránt többé nem viseltetik bizalommal, a másik indítvány az egész kormány azonnali átalakítását kívánja. Az angol közvélemény ingerültsége a katonai és haditengerészeti vereségek miatt felülmul minden eddigit. Mindenki követeli a felelősök megbüntetését, Churchill barátai emberföltölti erőfeszítéseket tesznek, hogy lecsillapítsák a közönség haragját, amely Churchill és kedvencei ellen fordult.

Amikor György angol királlyal közölték Tobruk és Bardia elesését, az mélyen megrendítette s egy perenci hallgatás után így kiáltott fel:

— Szinte hihetetlen, nap-nap után kapok híreket s egyik rosszabb mint a másik. Ez borzalmas! Isten ne hagyjon el bennünket!

NÉZETELTÉRÉSEK CHURCHILL ÉS ROOSEVELT KÖZÖTT

A „New York Times” szenzációs cikket közöl, amelyben rámutat arra, hogy Roosevelt és Churchill között súlyos nézeteltérések merültek fel, Churchill a tárgyalások során arra az álláspontra helyezkedett, hogy az angoloknak és az amerikaiaknak közös erőfeszítést kell tenni, hogy Líbiában szembe tudjanak helyezkedni az olasz és német offenzívával, hogy így megmentsék a brit birodalmat halálos veszedelméből. A lap szerint Roosevelt erre azt válaszolta, hogy Angliában jelenleg többmillió katona van, kik teljesen tétlenül ének és várják a német

inváziót. Ezeket a katonákat kell elsősorban a harcerekre küldeni, ott van szükség rájuk. Roosevelt tehát nagyjában azt válaszolta Churchillnek, hogy Anglia saját katonáival védje meg a saját birodalmát, Roosevelt továbbá azt is hangsúlyozta, hogy a brit szigeteken óriási mennyiségű hadianyag van, amelyeket sehol sem használnak fel. Ezt a hadianyagot is a leg-sürgősebben el kell juttatni a veszélyeztetett pontokra.

A TÖRÖK NAGYKÖVET ELHALASZTOTTA VISSZATÉRÉSÉT A SZOVJETBE

Ankarában megerősítik, hogy Ali Haider Aktay, Törökország külbisevi nagykövete elhalasztotta visszatérését állomáshelyére és csak augusztus vége felé veszi át ismét a külbisevi török nagykövetség vezetését.

A szovjet kormány jelentésétre Moszkvába rendelte Vinogradov ankarai szovjet nagykövetet. Tekintve, hogy vele együtt a nagykövetség jogi tanácsadója is Moszkvába utazik, azt hiszik, hogy a nagykövet utazása kapcsolatban áll az ankarai perben elhangzott ítélettel szemben emelt szovjet panaszokkal.

ROOSEVELT

rendkívüli ülésre összehívta a csendes-óceáni haditanácsot, amelyen Churchill és Mckenzie King, Kanada miniszterelnöke is megjelenik. Ezenkívül külön ülésre összehívta a háborús amerikai kormány is.

A washingtoni hadügyminiszterium közölte, hogy az északamerikai csapatok európai hadműveleti üveztetének parancsnokává Dwight D. Eisenhower vezérőrnagyot nevezték ki.

Az Egyesült Államok haditengerészeti miniszteriuma beismerte, hogy az amerikai vízeken a háború kezdete óta 320 hajót süllyesztettek el.

HADIJELENTESEK

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Előnyomulás az egyiptomi határon

A német hadijelentés közli: Északafrikában német-olasz csapatok a libiai-egyiptomi határon megtörték az ellen-ség ellenállását és elfoglalták Capuzzo, Szollum és Halfaya erőddel. A megtört angolok erőlyes üldözése során elértük Szidi-el-Baranit és az attól délkeletre fekvő vidéket.

Az olasz főhadiszállás 558. közleménye: Megtörve a 8. angol hadsereg maradványainak ellenállását, a libiai-egyiptomi határon Capuzzo, Szollum és Halfaya elfoglalása után a tengelyhatal-

mak haderői folytatják a kelet felé visszavonuló ellenség üldözését. Szidi-el-Baranit elfoglaltuk és a tőle délkeletre fekvő területen áthaloltunk.

Marsa Matruh katonai berendezéseit, harcirepülőgépek kötelékeink megtámadtuk. A német vadászok lelőtték három ellenséges gépet.

Egy Benghazai ellen intézett légitámadás némi károkat okozott. Néhányan

TÓKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

Jelentkezzünk vérátadásra a Vöröskeresztnél!

megsebesültek. A légvédelmi tüzéség eltalált egy angol repülőgépet úgy, hogy az lángolva zuhant le. Ismét bombázók Lucát és Málta egyéb repülőtereit, hatalmas tüzeket okozva. Három repülőgépünk nem tért vissza támaszpontjára.

Repülünk a Földközi tenger középső részén megáradtak egy hajókaravánt és az erős elhárítótüz ellenére megrognáltak egy gőzöst. Az Atlanti óceánon

A szovjet elleni arcvonal

Szebasztopolnál a házak között folyik a küzdelem — Újabb támadás Charkovtól délkeletre

A német védő főparancsnoksága közli: A szebasztopoli erőd területén a német és román csapatok támadása az erődökben és a házak között folytatott elkeseredett harcokban újabb lért nyert. A légi haderő kötelekei súlyos és hatásos támadásokat intéztek főleg a déli öbölben Inkermann mellett levő állások, valamint a Nikolajevka körüli védelmi övezet ellen.

Charkovtól délkeletre június 22 óta támadás van folyamatban az ellenséges erőcsoporthoz megsemmisítésére. A keleti határ más részein, eltekintve a

egy tengeralattjáró elsüllyesztett egy 8000 tonnás felfegyverzett gőzöst, valamint egy 5500 tonnás motoros hajót. Egy másik tengeralattjáró elsüllyesztett egy tízezer tonnás gőzöst. — (MTI)

Vlchy, június 25. (OFI.) A Kairóban kiadott angol hadijelentés szerint az angol csapatok visszavonultak szőlőmi és szidiomári állásaikból.

A tengely előretolt csapatai az éjszaka folyamán Szidi Barramból délkeletre elértek egy pontot. (MTI)

Volchovnál bekerített ellenség elleni kemény és sikeres harcoktól, semmi jelentősebb harci esemény. Felérítő repülőgépek a Finn-öbölben elpusztítottak egy szovjet aknaszerű naszádot. A Jeges-tengeren a légi haderő a Kolaji-öbölben elsüllyesztett két kereskedelmi hajót, összesen 11.000 tonna tartalommal és bombatalálattal megrongált egy harmadik nagy teherhajót. A szovjet a szerdai nap folyamán 71 repülőgépet veszített, hét repülőgépünk eltűnt.

Belső harcok Indiában

Berlin, június 25. (Német TI.) A Német Távirati Iroda diplomáciai levelezője azt írja, hogy a brit cenzúrának sikerült aránylag hosszú időn keresztül fátályolt borítani az indiai Sindh tartományban zajló eseményekre. A tartományban hónapok óta elkeseredett harcok dúlnak, amelyekről az angol cenzúra miatt csak szórványosan érkeznek hírek Európába. A britek elle-

ni ellenállást a „bir” vezetés alatt a hurok, mohamedánok székéja szervezte. Sok szabotázseseményt hajtottak végre, táviróvezetékeket pusztítottak el és 1942 május 16-án egy vasúti szerelvényt kiskiklaltak. A hurok leverése nagy nehézségbe ütközik, mivel olyan vidéken tartózkodnak, amelynek a megközelítése csaknem lehetetlen. (MTI)

Sebesült magyar katonák érkeztek Budapestre

A keleti hadszíntéren megsebesült s addig német kórházban ápolt sebesült magyar katonák érkeztek csütörtökön délután egy hatalmas német kórház-hajóval Budapestre.

A sebesült magyar bajtársak fogadására a hajóállomáson népes tisztí külföldiség jelent meg. A hajó megérkezésekor a légtörök zenekara a magyar Himnuszot játszotta. Amikor a hajó kikötött, elsőnek a városparancsnok és a honvéd helyőrségi kórház parancsnoka

lépett a hajóra, akinél egy német törzstiszt tett jelentést. Ezután a Vöröskereszt helyégek léptek a hajó fedélzetére és a sebesülteknek cigarettát és levelezőlapokat osztogattak.

Az egészségügyi katonák ezután hordágyra tették a sebesülteket és a sebesültszállító honvédségi gépkocsik elindultak az egyik budapesti helyőrségi kórház felé, ahol az orvosok és az ápolónők várták a hős magyar vitézeket.

Kilenc fogságbaesett angol tábornok érkezett Olaszországba

Róma, június 25. (TP) Olasz lapjelentések szerint a tobruki körzetben eglyülejtelt britek első csoportjai már megérkeztek az olasz kikötőkbe. A Tobrukban elfogott öt tábornokot és négy adosztályparancsnokot a kihajózási siklő egy kis vendéglőjében szállásolák el ideiglenesen.

Tobruk védőerege a második dél-afrikai divízióból, a 11. indiai brigádból, egy páncélos hadosztályból, 2—3 könnyű tüzerzászlójából és egy angol gárulovasezred osztagaiból állott.

Zsidó hadsereg létesítése Palesztinában

London, június 25. (Bud. Tud.) Az angol fővárosban parlamenti bizottság alakult azzal a feladattal, hogy a brit haderő kebelében Palesztinában zsidó hadsereg felállítását propagálja. Az előző hírek szerint 12.000 zsidó önként jelentkezett, további 12.000 zsidó akarnak toborozni a zsidó nemzeti gárda felállítására céljából.

Genf, június 25. (NTI) Newyorkból jelentik: Newyorkban „tanácsadó szervezet” létesült az európai zsidók számára. Feladata az, hogy a zsidó világ-

kongresszussal karöltve biztosítsa a zsidók igényeit. A szervezet követeli, Európában szüntessék meg az összes zsidóellenes intézkedéseket. Követeli a zsidóknak azt a jogot, hogy minden korlátozás nélkül visszatérhessenek azokba az országokba, ahol korábban laktak. Biztosítékokat kíván a zsidók számára a különleges törvények ellen és végül követeli a zsidók részvételét a békeértekezleten. (MTI)

— A negyvenkéttagú országos bizottság csütörtökön letárgyalta a miniszterium rendelettervezetét az előzetes ranghely biztosítása a telekünyvi bejegyzések illetve tárgyában. A miniszterium rendelettervezetét az ügy-
nőköknek (utazók, üzletszervezők, képviselők) arcképes igazolvánnyal való ellátása tárgyában. A miniszterium rendelettervezetét a háborús magyar államadóssági címletek letébe helyezéséről szóló rendelet módosítása és kiegészítése tárgyában.

— Nyáron nem szabad cipőt hordani Szerbiában. A szerb kormány a nagy bérhánra tekintettel elrendelte, hogy nyáron csak fatalpú szandált szabad hordani, mindössze sáros időben szabad felhuzni a bőrcipőt.

Hungária filmszínház

Ma először
Páger Antal, Szörényi Éva, Simor Erzsébet, Perényi László, Vizváry, Pethes Sándor és Pethes Ferenc főszereplésével:

Szűts Mara házassága

Zsigray Juliánna nagysikerű regényének filmje!
Előadások: d. u. 5, 7, 9 órák!
Híradó!

A falu népe felsorakozik a bolsevizmus elleni keresztres háborúban

A Faluszövetség Nagyváradon gazda és szövetekezeti kongresszust rendezett, amelyen Bihar vármegye 260 községéből közel 3000 kisgazda vett részt, de megjelentek az erdélyi részek vezető emberei is.

Mayer János ny. földművelésügyi miniszter, a Faluszövetség elnöke megnyitó beszédében hangoztatta, hogy a szövetség az országsszerte rendezett kongresszusokat nem pasznapoknak, hanem minden áldozatvállalás érdekében és a termelési kötelezettség előmozdításáért rendezi.

Cifra Kálmán dr. főispán üdvözlő szavai után Bárczay földművelésügyi államtitkár hangoztatta, hogy a belső fronton valamennyi gazda egyszersmindenkor katona is, akiknek szintén meg

kell hozni az áldozatot a köztért. A háború következtében fokozott szükséglet kell kielégíteni, amelyet csak több-termelés útján érhetünk el.

Az államtitkár beszéde után Szekeres László, a Faluszövetség igazgatója terjesztette elő a kongresszus határozati javaslatát, amely szerint a falu népe a bolsevizmus elleni keresztres háborúban egy emberként sorakozik fel a Kormányzó Úr és a kormány mögé és támogatja őket munkájukban.

A határozati javaslatot egyhangú lelkesedéssel elfogadták, végül Czermann Antal képviselő a hallgatóság tomboló lelkesedése közben hangoztatta, hogy mindent elkövetünk annak érdekében, hogy mindaz magyar maradjon, ami magyar.

Uj rendelet a hadikölcsönökről

A kormány rendeletet adott ki, amellyel a háborús magyar államadóssági címletek letébehelyezéséről szóló rendeleteket módosította. A háborús magyar államadóssági címletek letébe helyezése tárgyában kibocsátott 500—1941 M. E. számú, valamint az ezt kiegészítő és módosító rendeletekben megállapított letébehelyezési, illetőleg bejelentési kötelezettségek az új nem tehettek eleget, mert címleteket a forradalmak miatt, vagy az ország területének ellenséges megszállása, megsemmisítése, vagy hasonló rendkívüli esemény következtében veszítették el, a címleteknek az említett rendeletekben megállapított letébehelyezése, illetőleg bejelentése helyett erről a körülményről kötelesek a tényállás részletes ismertetése mellett a P. K. hadikölcsönosztályához ez év augusztus 31-ig bejelentést tenni.

kölcsön osztályánál (Budapest, II. Sándor u. 25—27.) írásban kell előterjeszteni. Mindazok akik az 500—1941 M. E. számú, valamint az ezt kiegészítő és módosító rendeletekben megállapított letébehelyezési, illetőleg bejelentési kötelezettségek az új nem tehettek eleget, mert címleteket a forradalmak miatt, vagy az ország területének ellenséges megszállása, megsemmisítése, vagy hasonló rendkívüli esemény következtében veszítették el, a címleteknek az említett rendeletekben megállapított letébehelyezése, illetőleg bejelentése helyett erről a körülményről kötelesek a tényállás részletes ismertetése mellett a P. K. hadikölcsönosztályához ez év augusztus 31-ig bejelentést tenni.

Törvényhatósági átiratok

A mezei és erdei lopások súlyosabb büntetését kívánják — A bevonult OTI és MABI tagok hozzájárulóinak támogatása

Debrecen város kisgyűlésén Szilassy László főispán távollétében dr. Külesey Sándor polgármester elnöklése alatt a kisgyűlés tagjai közül 26-an jelentek meg. A megnyitás után Poroszlay László tb. tanácsnok a polgármesteri jelentésről számolt be május hónapról, majd dr. Balogh Sándor főjegyző ismeretbe a miniszter leiratát aáros tulajdonát képező állatállomány állatorvosi kezelését végző állatorvos külön munkabérlánya ügyében. A miniszter nem járul hozzá a külön díjhoz. A város év végén 300 pengő jutalommal honorálja az állatorvost a külön munkáért. Helyesléssel fogadta a kisgyűlés Hódmezővásárhely átiratát, melyben kéri, hogy Debrecen is forduljon a belügyminiszterhez a mezei lopások súlyosabb büntetését kérve. Debrecen támogatja Hódmezővásárhelyt, de kibővíti a kérést azzal, hogy az erdei lopásokat is súlyosabban büntessék.

Sopron városa azt kéri a kormánytól, hasson oda, hogy a bevonult MABI és OTI tagok családtagjainak adják meg a járandóságokat, kedvezményeket, segélyeket továbbra is, tekintet nélkül arra, hogy mennyi ideig teljesít a tag katonai szolgálatot.

Dr. Kupinszky Sándor tanácsnok javasolta, hogy támogassák Sopron kérését, csatlakozzanak ahhoz, mivel az OTI és MABI vannak olyan jó anyagi helyzetben, hogy hathónapi katonai szolgálaton túli időben is tudják segélyezni, jérukekukat fizetni a bevonult tag családtagjainak. A kisgyűlés elfogadta a javaslatot.

Hová forduljanak, akik önként jelentkeznek harctéri szolgálatra?

Illetékes helyről közlik: Több ízben előfordult, hogy harctéri szolgálatra önként jelentkezők kérelmükkel a honvédelmi minisztériumhoz fordultak. Torlódások elkerülése végett a jövőben a harctéri szolgálatra önként jelentkezők a katonai igazolványi lappal rendelkeznek, közvetlenül állományilletékes alakulatukhoz, ha nincs katonai igazolványi lapjuk, úgy a lakóhelyük szerinti illetékes katonai kiegészítő parancsnok-sághoz forduljanak kérelmükkel. (MTI)

Rövid táviratok

Páris, június 25. (NST) Mint a francia vasutak igazgatósága közli, július 4-től kezdve újabb korlátozásokat lépnek életbe a gyors- és személyvonat-forgalomban.

(Stefani.) Kiangszai tartományból érkező hír szerint a stratégiai szempontból nagyjelentőségű Lishui esleste küszöbön áll. A japán előőrsök elfoglalták Tripingfant tizenhat kilométernyire északnyugatra Lishuitől. (MTI)

Stockholm, június 25. (OFI) A svéd és török vöröskereszt közreműködésével Kanada nagyobb mennyiségű búzát szállít Görögországnak. Az alsó szállítmány már meg is érkezett rendeltési helyére. Kanadából úgy tervezik, hogy több héten át hetenként 15.000 tonna búzát szállítanak Görögországnak. A svéd vöröskeresztet biztosították olasz illetékes helyen, hogy a gabonát szállító hajókat földközilengeri útjukon semmiféle támadás nem éri. (MTI)

Höhullám Indiában. Bombayi jelentés szerint Lucknov vidékén höhullám uralkodik. Öt nap alatt csupán Lucknovban 18 európai halt meg hőség, a következtében. A hőségnek az indusok körében is sok áldozata van.

Távházasságkötés Esztergomban. Az esztergomi anyakönyvi hivatalban Csiglányi Mária házasságot kötött a keleti harctéren levő Foayódi György törzserőrmesterrel, akinek házassági akaratát parancsnoka foglalta írásban. A házasságkötésnél jelen volt Etter Jenő polgármester is. Az esztergomi utasszázalój altisztikara fehér anyaszonnyal csokrolt nyujtott át Csiglányi Máriának. (MTI)

Apolló filmszínház

Ma utoljára: LUTZOW SASOK.

Holnapról: Szombattól! Kőszívűnatra! Gréta Garbó világsikerű szatirikus vígjátéka a szovjet és a párisi orosz emigráció világából.

NINOCSKA

Vígyszínház mozgó

Ma 5, 7, 9 órák először a legjobb és legvidámabb magyar film:

Tokaji aszú

Sziliági—Elsemann pompás zenés vígjátéka!

Fősz.: FEDÁK SÁRI, BORDY BELLA, ERDÉLYI MIÉL, PÁLÓCZY, BILCAL.

Kállay miniszterelnök válasza Imrédy és Rajniss interpellációjára a zsidóbirtokok kérdésében

A képviselőház tegnapi ülésén folytatták a honvédelmi törvény kiegészítéséről szóló javaslat tárgyalását.

Benkő Géza elfogadta a javaslatot abban a reményben, hogy az úgy a külső, mint a belső front ellenállóképességét tokozza. Kívánja, hogy a zsidók által végzett munka ügy minőség, mint mennyiség tekintetében megfeleljen a honvédelmi érdekeknek. Vitéz Horváth Ferenc örömmel üdvözi a javaslatot, mert az a hadviselés érdekeit szolgálja. Elismeréssel szól a honvédségről. — Bartha Ignác kérte, hogy a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik helyzetét a kormány a lehetőséghez képest javítsa. Erre vonatkozólag határozati javaslatot terjesztett elő. Kérte a hadirokkantaknak nyújtott adókedvezmények kiterjesztését. Örömmel üdvözi a katonaság zsidótlanítását. Kérte, hogy a benyújtásra kerülő javaslatok alapján egyforma eljárás szerint állapítsák meg, ki tekintendő zsidónak. A zsidók kizorítása folytán megüresedő házfelügyelői állásokba elsősorban rokkantakat alkalmazoznának. Vajna Gábor beszédének elején kegyelettel emlékezett meg a harcélén hősihalált halt honvédeinkről. Kérte a honvédelmi minisztert, hogy a javaslatban kapott felhatalmazással a legmesszebbmenően éljen a zsidósággal szemben, hogy amíg katonáink véreznek, a zsidók itthon ne gazdagodhassanak. Kérte, hogy a honvédségnél a kiváló képességű és arra rátermetű tiszthelyettesek elérhessék a tiszti rangfokozatot. Csorba Sándor örömmel állapítja meg, hogy ennek a javaslatnak a tárgyalásánál Treuga Dei áll fenn, ami azt mutatja, hogy a nagy kérdésekben egységes a Ház felfogása.

A vitát ezután félbeszakították. Ezután a Ház vitéz Imrédy Bélának és Rajniss Ferencnek megadta az engedélyt sürgős interpellációjuk előterjesztésére. Imrédy Béla interpellációjában azt kérte, hogy a zsidók erdő és mezőgazdasági ingatlanairól szóló törvényjavaslatnak 3. szakaszát az egyesített bizottság által módosított és tegnap a Ház elé terjesztett szövegében fogadják el. Rámutatott arra, hogy a száz és ötszáz hold közötti zsidóbirtokok instrukciójának igénybevétele különösen Kelet-Magyarországon és az erdélyi országrészekben volna nagyfontosságú. Interpellációja végén hangoztatta, hogy a képviselőház tekintélyének árt, ha kivülálló tényezők befolyásolják a Ház állásfoglalását.

Ezután Rajniss Ferenc mondotta el interpellációját a miniszteri felelősség értelmezése tárgyában. Kérte, hogy a földművelésügyi miniszter, aki a bizottság első ülésén hozzájárult a zsidóbirtokok kisajátításáról szóló törvényjavaslat 3. szakaszának megszorító átszövegéhez, hogyan tartja összeegyeztethetőnek a miniszteri felelősség elvével, ha 48 óra múlva ismét visszacsinálja az egészet?

Ezután Kállay Miklós miniszterelnök állott fel szólásra, hogy válaszoljon mindkét interpellációra. Beszédét azzal kezdte, hogy Imrédy Béla felszólalásának némely részéért köszönetet akar mondani, mert neki esett a legjobban, hogy Imrédy Béla leszögezte magát két álláspontja mellett. Az egyik az, hogy a parlament tekintélyét, hatáskörét és a nemzet életében elfoglalt kimagasló szerepét elsősorban kell állítani. Legutóbbi beszédében ő a magyar parlamentáriszmus hívének vallotta magát, hangoztatva, hogy a magyar parlamentáriszmust meg akarja őrizni. Nézete szerint azonban a szövétlét kérdések semminek ellentétben nincsenek a magyar parlamentáriszmus feladataival, alkotmányjogi funkcióival.

A másik álláspont, amelyet Imrédy Béla leszögezett, hogy idegen befolyás ne érvényesüljön. Határozottan kijelenti, hogy ennél a kérdésnél semmiféle idegen befolyás nem érvényesül és míg ő ezen a helyen áll, nem is fog érvényesülni. Imrédy Béla — nem kifejezetten ugyan — arra célzott, hogy az idegen befolyás a másik Házal kötött va-

lamilyen megállapodás, amely korlátozná a Ház szabad működését. Erről szó sincs. A másik Házal nem kötött megállapodást, nem is köthetett, mert a felsőháznak sem pártjai, sem bizottságai nincsenek, amelyekkel tárgyalhatott volna.

Mielőtt a törvényjavaslat nyilvánosságra került, a felsőház két tagjával, akik mindketten prominens gazdák, megbeszélte a kérdést és megbeszélést folytatott több más közéleti tényezővel is, akiknek véleményére kíváncsi volt. Ezt a gyakorlatot kívánja a jövőben is követni. Ezek a megbeszélések akkor történtek, amikor elhaláozta magát a törvényjavaslat benyújtására, tehát több mint három hónappal ezelőtt. Azóta sem a javaslatl kapcsolatosan, sem pedig a módosításokkal kapcsolatban senkivel a világon nem beszélt. Benne és a kormány több tagjában merült fel az az aggály, hogy a földbirtok értékhatár tesztállítása nem gyorsítja meg az eljárást, már pedig mindent el akar kerülni, ami a törvény végrehajtását meglassítaná. Ezért volt azon az állásponton, hogy a Ház bizottságai és a földművelésügyi miniszter vegyék re-

szponzorálják a földművelésügyi miniszter meggyőződését arról, hogy egy álláspontja talán nem fedti azokat szempontokat, amelyekre ő — a miniszterelnök — és a párt jórésze helyesnek lát és meggyőződött arról, hogy a másik álláspont a helyesebb, ennek aláveti magát. Legyen meggyőződve a Ház minden tagja, hogy a földművelésügyi miniszter nem ragaszkodik állásához egy pillanatra sem azon túl, mint ahogyan az áldozatos kötelességteljesítés előírja.

Reflektálni akar Rajnissnak arra a megjegyzésére is, hogy rá lehet mutatni azokra, akiknek védelmében a harmadik szakasz visszaváltoztatása történt. Ebből a szempontból nem látja, mit lehet védeni, mert mindenképpen kisajátítják a zsidó földbirtokokat. Rajniss képviselő kifejezését, ha nem is értette úgy, hogy a kormányzat tudja, kik azok, akiknek védelmében az értékhatárok megállapítása történt, a maga és a párt nevében vissza kell utasítania. (Rajniss Ferenc közbeszólt, hogy nem úgy értette és bocsánatot kért a miniszterelnöktől.)

A Ház többsége a miniszterelnök válaszát tudomásul vette.

Az aratás késedelme miatt a kenyér- és lisztfejadagot csökkenteni kell

A várható korlátozás a telti munkások fejadagját nem érinti

Budapest, június 25. Kállay Miklós miniszterelnök az utóbbi napokban sorozatos tanácskozásokat folytatott a közellási vezetőkkel. Ezek a permanens tanácskozások a közellási időszereit ölelték fel. Általános az a felfogás, hogy az 'dei kedvezőtlen időjárás miatt megkésztelt aratás és cséplési munkálatokat az egész országban a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel kell végrehajtani. Az aratás késedelme több héttel meghosszabbította a gazdasági évet s így a tavalyi terméskből hosszabb időre kell fedezni a fogyasztók szükségletét, mint ahogy azt eredetileg tervezték.

A miniszterelnök és a gazdasági szakértők sorozatos tanácskozásának az a célja, hogy eldöntsék a kérdést: az átmeneti időre hogyan biztosítsák a fogyasztók szükségletét a lehető legkisebb korlátozással.

Valószínű, hogy a kenyér- és a lisztfejadagot általában csökkenteni kell átmenetileg néhány hétre, ez a korlátozás azonban a telti munkát végzők felemelt fejadagját előreláthatóan nem fogja érinteni. Az újabb korlátozásokat előreláthatóan már a jövő héten életbe léptetik és ezek az új termésk felhasználásáig lesznek érvényben.

Lezsaky cseh községet eltörölték a föld színéről

A község nagykorú lakosait agyonlőtték, mert ejtőernyős ügynököket rejtegettek

Prágából hivatalosan közlik, hogy Lezsaky községet eltörölték a föld színéről. A község nagykorú lakosait stábiális rendelkezések alapján agyonlőtték. A község lakossága ejtőernyős ügynököket rejtegetett, akiknek vezető szerepe volt a Heydrich helyettes bi-

rodalmi védnök ellen elkövetett merénylet előkészítésében.

A prágai rögtönítélő bíróság június 24-én 18 személyt, a briti rögtönítélő bíróság ugyanezen a napon 12 személyt ítélte halálra.

Országos részvét Oláh Gábor halálával kapcsolatban

Az Oláh Gábor elhunytá föltti gyász már túljutott Debrecen határain. A budapesti naplapok is részletes beszámolóban ismertetik Oláh Gábor halálát és írói jelentőségét.

A Csokonai Körhöz egymásután futnak be a hatóságok, irodalmi egyesületek és magánosok részvétáviratai és levelei. Debrecen város közönsége és törvényhatósága nevében dr Kölessey Sándor polgármester az alábbi táviratot küldte dr Pap Károlyhoz, a Kör elnökéhez:

„Oláh Gábornak elvesztése fájdalmas vesztesége a Csokonai Körnek, de az egész magyar irodalmi életnek is. Különösen gyászolja elhunytát Debrecen melynek szülőtte volt. Debrecen levegőjében nőtt és izmosodott íróvá és költővé. Írásaiban kiteljesedett Debrecen jellegzetes magyar levegője. Kérem fogadjon az elnökség Debrecen szabad királyi város törvényhatósága nevében is kifejezett együttérzésem és őszinte részvétel nyilváníatását.”

A Kisfaludy Társaság nevében — amely különben koszorút is helyez a ravatalra, Voinovich Géza elnök és Kéký Lajos titkár, a következő táviratban fejezték ki részvétüket:

„Oláh Gábor halálával irodalmunk

vesztése felett érzett közös gyászunkban, a Csokonai Körnek, a Kisfaludy Társaság nevében őszintén együttérző részvétét fejezi ki s társaságunk nevébe koszorú elhelyezését kérjük.”

Németh Antal, a Nemzeti Színház igazgatójának távirata így hangzik: „Nagynevű műfordítónk, Oláh Gábor a kiváló magyar író elhunytá alkalmából a Nemzeti Színház egész társulata és személyzete nevében fogadják őszinte részvétemet.”

Ugyancsak táviratot küldött Liszt Nándor, a Nemzeti Színház helyettes igazgatója és a Csokonai Kör örökös tagja.

Koszorúmegváltás címén tegnap Sz. Kun Béla és Hegyaljai-Kiss Géza lelki pásztor 10—10.— pengő juttattak el a Csokonai Körhöz, az Oláh Gábor nevére létesítendő alapítványhoz.

Oláh Gábor temetése, — mint már jeleztük — szombaton délután félnegy órai kezdettel lesz a Köztemető díszravatalozójából, a város által felajánlott díszsírhelyre. Debrecen város közönsége nevében Csobán Endre főleléltáros mond beszédet. Ugyancsak ő búcsúztatja a halottat a Tiszántúli Szépművés Céh és a belső barátok nevében is. A Csokonai Kör nevében dr Pap

DEBRECZEN

3 OLDAL
1942 VI. 26.

Károly elnök, a Petőfi Társaság nevében Gáspár Jenő főtítkár mond búcsúztatót. A „Fazekas Mihály” állami gimnázium nevében, amelynek Oláh Gábor tanára volt, valamint az Ady Társaság nevében, ahol Oláh Gábor díszelnöki tisztséget viselt, szintén elbúcsúztatják.

Dr Magoss Györgyné temetése

A Köztemető díszravatalozójának díszpompájában áll a katalok. A nyári fényzőn a kítört ajtókon keresztül az élet utolsó üdvözlését hozza a halott Nagyszonyonak. A koporsót körülötlet fehér selyem szemfedő és a gyászolók fekete ruhája az elmúlást jelképezi; a fényzőnben felragyogó rengeteg rozsa, székfűkoszorú színei az életet hirdetik. És ez a látszólagos ellentét mégis a hit legnagyobb és legszentebb harmóniájába olvad össze, hirdetve a legnagyobb igazságot: a test elmúlik, de él a Lélek!

Gyülekezik a gyászoló közönség. Eljönnek az elhunyt jóbarátai és tisztelői. A halkán zsongó csendet a gyászszertartás lassú és seneleges ritmusa tör meg. Felesendül a Círcumdederunt me... örökszép dallama. A Városi Dalárda énekel. Kompassz Árpád, a Terézianum igazgatója végzi a szertartást. A latin igék gyászmonológiáján át fel-felcsúkló zokogás hallatszik.

A temető útjain megindul a menet a sírhoz, amelyben a sokat szenvedett test ezentúl pihenni fog. Nem egyedül nyugszik majd itt a halott. A családi sírhelyen alussza örök álmát ifj. Magoss György, id. Magoss György élete delén elhunyt fia. És itt fognak pihenni ezentúl id. Magoss György első felesége Mészáros Margit, ifj. Magoss György első felesége Fischer Mária és a mintegy tízenöt esztendővel ezelőtt oly tragikus véget ért Magoss Barna, akiknek földi maradványait exhumálva, a Kossuth utcai temetőből most hozták át ide.

A koporsó lassan aláereszkedik. A hulló göröngyök dübörgése mind csendesebb soppogássá halkul. Az anyaföld testvéri szeretettel öleli át és fogadja magába a megpihent Nagyszonyt, a boldogemlékü Anyát... (h. l.)

A gyászoló közönség soraiban a nagyszámú rokonságon kívül a város előkelő társadalmának igen sok képviselője volt jelen, ezek között: Révész Imre ref. püspök, Hadházy Zsigmond v. főispán, Kölessey Sándor polgármester, Kállay Kálmán egyetemi rektor, Sz. Kun Béla és Erdős Károly egyetemi tanárok, Tamássy János ny. vezérőrnagy, Mező Sándor ügyészeti elnök, Kelemen Ernő ny. tábái tanácselnök, Sesztina-Nagybákay Jenő kormányfőtanácsos, kamarai elnök, Tichy Antal kormányfőtanácsos, HÉV igazgató, dr Budaházy-Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsos, Steinfeld István kormányfőtanácsos, Bottka Géza ny. ezredes, v. Porubszky Andor huszáralvezredes, Benkő János ny. őrnagy, Tattay Zoltán árvaszéki elnök, Csobán Endre főleléltáros, Borsos József ny. műszaki tanácsos, dr Miszti Károly ny. főgyógyász, dr Félégyházy Sándor és dr Salánky József tisztiorvosok, tansádl Kardos Zoltán nagykereskedő, Rekl László földbirtokos és sokan mások.

— Ellopták Karády Katalin kékításkáját, vagy elveszett? A népszerű filmszínésznőnek a múlt évben a Fórum-filmszínházban, a szünetben, a büfében ellopták a kékításkáját, amelyben négyezer pengő értékű ötvözött arany cigarettaszelence, ezer pengő értékű arany pudertartó és más apróságok voltak. Most a rendőrség megállapította, hogy Karády tárcája Deutsch László s Falus Frank Sándor fényképszek tulajdonába került, akik azt vallották, hogy találták a tárcát és eladták annak tartalmát, mert éppen lakbérhátralékuk volt. A rendőrség megindította ellenük az eljárást.

NIVEA minősége változatlan! NIVEA

A város közellátását biztosítjuk — mondotta Zöld József h. polgármester a városi közgyűlésen

A város húszezer sertést hizlal a zsírellátásra

A város közgyűlésén Zöld József h. polgármester, a közellátási ügyosztály vezetője ötven oldalas jelentést ismertetett a város közellátásáról. Beszámolt arról, ami történt eddig és arról, amire készülnek, hogy biztosítsák ennek a 130.000 lakosú városnak az ellátását. Bejelentette, hogy a cséplés elhúzóda miatt az új liszt 15 nappal később kerül forgalomba, mint várható lett volna és ezért bizonyos megszorításokat kell elrendelni. A jövő hónapra már csak a szükséges mennyiség felét kapják meg a központtól és felhasználják a rendelkezésre álló fehér lisztet és fehér kenyeret sütve várják az új lisztet. Szólt arról, hogy nagyon szigorúan kell eljárni a liszt elszámolásnál, mert előfordult, hogy volt pék, aki száz mázsa lisztet is „elcsockolt” és nem megnyugtató, hogy a péket lezárják, mert a liszt hiányzik a közellátásból s annak pótlására a központ nem ad egy dekát sem. Közölte az új rendet, melynek értelmében a jövő gazdasági évben csak a termelők kapnak gabonalapót. A gabonairódat megszervezték, húsz ezer pengős kiadást jelent a városnak. Beállítottak 21 tanácsadó férfit és 22 kezelő tisztviselőt.

A város lakóinak burgonyaellátásával kapcsolatban — tekintettel az elmúlt év tapasztalataira — tárgyalások vannak folyamatban, melyek megnyugtató eredménnyel kecsegtetnek.

A zsírellátást is javítani fogják és a város húszezer darab sertést hizlalat, szerződéses alapon. Most a központtól kapják a zsírt és az adagcsökkentést azért kellett elrendelni, mert a szükségesség kevesebb zsírt kapnak. Hús azért nem kapható, mert csak a zsírt adják le a központból a sertésnek. A városnak volt elraktározva a hűtőházban 15 vagon fehérárúja, de az már elfogyott hónapok óta. Debrecen népének egy évre száz vagon zsírra van szüksége. Ha egy sertésből 56 kiló fehérarút számítanak, akkor 20.000 kövér sertésre van szükség. Ha nem híznak ki jól a sertések, akkor 24.000 darab kell. A városnak az az elgondolása, hogy öt és félmillió költséggel rendezze meg a hizlalatást és hizlalási hitelt ad a gazdáknak. A helybell gazdák közül 745 vállalta már 8742 sertés hizlalását a még hiányzó sertéseket vagy a hentesek szövetezete, vagy újabb gazdák bevonásával hizlalják. A kamatmentes termelési előleget a gazdáknak, a Vásárpénztár útján adják ki. Ennek a hizlalásnak a lebonyolítása 25.000 pengős költséget jelent a városnak. A kamatmentes kölcsön és szervezés irányítása a hizlalásnak összesen 150.000 pengő kiadást jelent a városnak. Kérte, hogy adják meg a felhatalmazást a polgármesternek, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket, fedezetről majd gondoskodnak. A beszerzést megkezdik a bab, köles és burgonyával kapcsolatban is.

A cipőellátás terén nehézségek vannak, kevés bőrt kap a város, felét sem annak, amit hónapokkal előbb kapott. Az a tendencia, hogy rászokjanak az emberek a fiatalu cipőre. Júliusra csak 440 pár cipőt utalhatnak ki Debrecenben.

A közellátási hivatalnak a személyzetét növelték és nyolcvanheten dolgoznak, csakhogy kielégítsék a közönséget. Ez a nagyobb létszám ötezer pengő túlkidatást jelent a városnak, de vállalják a gyorsabb munka kedvéért.

A közellátási tisztviselők jutalmazása

A közellátás összes költségei 350.000 pengőt tesznek ki, erre csak részben van fedezet, de gondolnak arra, hogy az utalványok és igénylőlapok árát emelni fogják, hogy a hiányt elteremtse. Kérte, hogy a tisztviselői karnak, a közellátási osztály munkáért adjanak jutalmat. Javasolta, hogy Zilahy Sándornak és Szabó Gézáknak, a két vezetőnek 750—750 pengőt, Kiss Ferencnek s Erőss Istvánnak 600—600 pengőt, körzeti és csoportvezetőknek 150, a két éve dolgozóknak 50, a kisebb ideje dolgozóknak 25 pengőt adjanak. A takarítóknak 20—40 pengőt.

Zöld József h. polgármester előterjesztéseit elfogadta úgy a közgyűlés, mint a közgyűlés egyhangúan.

A fekete piac eltűnéséről

A közellátási jelentéssel kapcsolatban vitéz Bessenyei Lajos szóvá-

tette, hogy a zsír pótlására étolajat kellene beszerezni. Gondoskodni kell a városnak a szappanfőzésről, hogy legyen elég szappan, mert közegészségügyi szempontból, különösen a szegény néposztálynál igen fontos a tisztálkodás, s ruhamosás. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Rákóczi-utcán és környékén a pincékben, udvarokban, fekete-piac alakult ki, ahol a hatósági árakat túl szárnyalva vásárolják idegen elemek a szárnyast és mindazt, amihez rendes áron a középosztálybeli emberek nem tudnak hozzájutni, mert megakarták tartani a rendelkezéseket és a hatósági árakat. A rendőrséget kellene figyelmeztetni a fekete piacra. Kifogásolta, hogy a befőzési cukorról a rendelkezés csak elkészült most és a jelentkezésre csak néhány napi határidőt adnak s ennek a következménye, hogy a keresztesi felügyelőség irodája előtt rendőr tartja a rendet. Szóváltotta a műjéggel kapcsolatos zavarokat és elmondotta, hogy ő két héttel nem kapott ház-

Debrecen közgyűlése kéri a kormánytól, hogy tiltsa el az ellenséges külföldi rádiók hallgatását és a ponyvairodalmat

Uray Sándor püspökhelyettes önálló indítványt adott be a közgyűléshez, melyben kéri, hogy a város indíton mozgalmat a ponyvairodalomnak a forgalomból való kitiltására. Részletesen felsorolja indítványában a ponyvairodalom okozta nagy károkat.

Az önálló indítványt Uray távollété-

Mi történt és mi nem történt Debrecenben hat év alatt?

Bírálat és polgármesteri válasz a város zárszámolásával kapcsolatban

A város tegnapi közgyűlésén dr. Baczoni Sándor tanácsnok ismertette a város zárszámolását, melyet már közöltünk nagy vonásokban. A zárszámolással kapcsolatban vitéz dr. Bessenyei Lajos szóváltotta, hogy nem lehet elég világosan a számokban eligazodni abból a jelentésből, melyet kiadtak a bizottság tagjainak. Szükségesnek tartja hogy a jövőben a polgármester utasítására csatoljanak 6—8 oldalas ismertetést is, hogy mindenki hamarabb megérthesse. Rámutatott arra, hogy százezer pengős visszacsés van a joggyasztási adónál a hússal és borral kapcsolatban. A népjóléti szempontok figyelembevételénél kedvezőnek találja, hogy kétfélmillió pengőt fordítottak beruházásra és hogy a polgármester intézkedésére 30.000 pengő jut a városi napszámosok, alkalmazottak kezéhez, mint családi pótlék. Antiszociálisnak tartja, hogy erős az adóemelkedés, mely érzékenyen sújtja a polgárságot. Megnyugtató, hogy a házipénztár soha nem volt abban a helyzetben, hogy ne tudott volna fizetni. Ez az óvatoss és bölcs vezetésnek tudható be. Az adóhátralék igaz, hogy 1.300.000 pengő, de a egyensúly azért megvan, mert közel másfélmillió s a többlet. A Világítási Vállalatnál kifogásolta, hogy 1939-ben még 410.000 pengő volt a nyereség és most csak 215.000 pengő. Szükségesnek tartja a fokozatos átváltást, kicserélést a berendezésnek, mert a gázvezeték is olyan használ, hogy a gáztermelésből 200.000 köbméter irányoznak elő elszívására. Hangsúlyozta, hogy 1936 óta az adósság tekintetében nem változott semmi, mert most is 31 millió pengő a város adóssága. Elismeri a megőrzés politikájának helyességét, de ha a viszonyok nem ts alkalmasak nagyobb kezdeményezésre, mégsem áll meg az élet. Több mozgás kívánatos, mert megmerevedési állapotba kerülhetünk, ami egyre ilyen nagy közületnél nem kívánatos.

A Dégenfeld tér és a Nagytemplom körüli tér rendezését végre lehetett volna hajtani 300—900.000 pengős költséggel. Néhány millió pengős költséggel új városrész épülhetett volna és nem kelene városi hivatalokat 47 felé elhelyezni, magánlakásokat venni igénybe hivatalok részére bérházakban.

A zárszámolást egyebekben elfogadja és elismerését fejezi ki a nehéz időben tapasztalható óvatoss vezetésért.

Patakyl József arra kérte a polgármestert, hogy a jó állapotban lévő ön-

tartásába jeget és élelmiszerek romlottak el. Köszönetet mondott Zöld Józsefnek a közellátás megszervezéséért, jó vezetésért, csak arra kérte, hogy a bürokrácia túltengését akadályozza meg, mert lassítja az elintézt.

Zöld József válaszában hangsúlyozta, hogyha hiány van, annak oka nem a helyi hatóság, nem kapnak kiutalást eleget. A bürokráciát nem tudja leépíteni, mert a visszaéléseket csak így lehet leleplezni, megakadályozni, hogy nagyon szigorúan vesznek mindent. Etolajat nem lehet adni, mert kell más célokra az olaj, az olajkérdés az oka a szappanhányagnak is.

Kölösey Sándor dr. polgármester utalt arra, hogy nemzeti szocialista államokban is van fekete piac, erre mutat az, hogy halálos ítéleteket is kell hozni. Szerinte a túlságos rendőri intézkedésekkel nem sokat segítenek. Inkább a termelést kell dajkálni, elősegíteni. — Debrecenben még nem lehet panasz, hiszen aki idejön azt mondja, hogy nagyon jól élnek Debrecenben! A mai nehéz időben több türelem kell és a bírálóknak is megértőnek kell lenni —, mondotta a polgármester.

ben dr. Balogh Sándor főjegyző ismertette a közgyűlés előtt és azzal a kikötéssel kérte elfogadni, hogy tiltsa el a kormány a külföldi ellenséges rádiók hallgatását is.

Az indítványt egyhangúlag elfogadták.

lőzőautót működtesse, hogy ne legyen por az utcákon.

Kölösey polgármester kijelentette, hogy anyagkimelés miatt nem használják az autót öntözésre, a város nem poros és nem szemetes, idegenek, akik idekerülnek mondják, hogy milyen szép, tiszta a város. Vitéz Bessenyei Lajosnak válaszul elmondotta a polgármester, hogy kiigazította szorult vitéz Bessenyei Lajos néhány tétele. A város adóssága tekintetében nem egészen az a helyzet, ahogy feltűnik, mert az 1935-ös adósságból 3.300.000 pengőt törlesztettek és azóta felvett adósságból gyarapodott a város vagyona több mint három millióval.

— Nem akartam túlságosan eladósítani a várost — mondotta a polgármester, — de szereztünk azóta a hat év alatt két erőt a Guton, fertőtlenítőt, hűtőházat építettünk, három új iskolát, az utakból sokat burkoltunk anélkül, hogy adósságot emeltünk volna, vagy a póladót növeltük volna. Ez az eredmény az, melyről beszámolni van szerencsém, tekintet nélkül arra, hogy mit tud erről az utca. A város közgyűlése tudja, hogy nem tétlenül töltöttük el a hat évet. Ha a város közepén költöttük volna el a három és fél millió pengőt, azt látnák, az szem előtt lenne. Ha most azt olvasnák, hogy itt nem alkotnak, hogy itt alszik minden, azt elhiszik. A közönség természete, hogy elhiszi amit olvas, de itt a bizottság tagjai tudják, hogy mit végeztünk, a jegyzőkönyvekben vannak a határozatok. Az 1941-es évben kétfélmillió pengős beruházást végzett a város. Hivatkozhat a közgyűlés arra, hogy hat év alatt adósságot törlesztett, az elhanyagolt városi házakat rendbehoztuk. Világvalóság volt gazdasági téren 1935-ben, takarékosági bizottság volt a városnál, most is világvalóság van, nem szabad nekiszaladni, gondolkozni kell, mikor lehet építeni. A tervek megvannak, elsősorban azt akarom megvalósítani, hogy Vigadó legyen a Nagyerdőn és olyan gyógyászó, hogy magas igényeket is ki tudjon elégíteni. Gőzfürdőt is akarok létesíteni, de ehhez nyersanyag kell, csövek kellene, cement kell. A rendelkezés is itt van, hogy két emeletnél nagyobb épület nem emelhető egyelőre. A város építeni akar két darab kétemeletes bérházat. A Téglavető fútcáját kikövezzük, amire évekkal ezelőtt még nem gondoltunk.

A Világítási Vállalattal kapcsolatban említette a polgármester, hogy a háló-

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

zat kicserélésére javaslatot tettek, de úgy döntöttek, hogy előbb szakértők vizsgálják meg és azután tárgyaljanak. Az új városházzal is várni kell és inkább a lakásinség enyhítésére fordítunk figyelmet, — fejezte be válaszáat a polgármester.

A polgármester válasza után a közgyűlés elfogadta a zárszámolást.

Györfly-Benyey Sándor miniszter emlékezete a városi közgyűlésen

Debrecen város közgyűlésén Szilassy László főispán a megnyitó után kegyes leles szavakkal emlékezett meg Györfly-Benyey Sándor közellátási miniszter hirtelen elhunytáról, aki a belső arcvonal első katonája volt és meghalt dolgozó örhélyen az utolsó percig. Fájdalommal emlékezett meg Rásó Sándorról, a törvényhatóságnak évtizedeken át volt tagjáról, aki tevékeny részt vett a város életében. Bejelentette még, hogy Bujdosó András Szappanos utcai földbirtokos lemondott bizottsági tagságáról öreg korára hivatkozva.

Egymillió pengős kölcsön debreceni és megyei közellátási célokra

A Debreceni Első Takarékpénztár Debrecen város közellátásának biztosítására a közellátási hivatalon keresztül 600.000 pengő hízalási hitelt folyósított. Az intézet további 180.000 pengőt folyósított Hajdú vármegyének a közellátás biztosítására. Mindeket kölcsönt a Debreceni Első Takarékpénztár a Debreceni Vásárpénztár Rt. útján honyoltja le.

Az intézet ugyancsak Hajdú vármegyének tenyészállatok beszerzésére 200.000 pengő tenyészállathitelt nyújtott.

Uj vásárlási könyv a hadbavonultak hozzátartozóinak Sopronban

Sopron, június 25. Kamenszky Árpád soproni polgármester új vásárlási könyvecskéket rendszerezített. A hadbavonultak hozzátartozói a többiekét eltérő könyvecskéket kaptak és a könyvecskéik tulajdonosait az üzletekben mindenütt soron kívül szolgálják ki.

Tiszántúl teniszjezői a kolozsvári versenyen

Kolozsvár, június 25. Az országos vidéki teniszcsapatbajnokság második napi eredményei alapján a férfi csapatbajnokságban a Nyugat 5:1 arányban vezet az Alföld ellen. Tiszántúl—Dél mérkőzés állása 3:3. Erdély 5:1 arányban vezet az Alföld ellen.

A női csapatbajnokságban Erdély 4:2 arányban vezet Dél ellen. Közép 5:1 arányban vezet Alföld ellen és Alföld 4:2 arányban vezet Tiszántúl ellen.

Felvételi hirdetmény érettségizet ifjaknak és s. lelkészeknek

A debreceni református Kollégium tanítóképzőintézete V. osztályába a V. K. M. miniszter úr rendelete alapján érettségizettek is felvehető s az V. évfolyam elvégzése után tanítóképesítő vizsgálatot tehetnek. Ugyanilyen elbírálás alá esnek a segédlelkészek is.

Azok, akik 1941—42 tanévben érettségiztek felvételüket, akik régebben tettek érettségi vizsgálatot, azok felvételükkel együtt korongedélyt is kötelesek kérni püspök úrhoz címzett, az intézet igazgatóságához küldendő kérvényekben. Kérvényhez csatolni kell: érettségi bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat, újrairóási bizonyítvány, Iraszkodás.

Az Ipartestület előjárósági ülésén sürgették a téglá- és cementellátás megjavítását

Az eddigi 275.000 darab téglá helyett újabban csak 75.000 darab kerül ki-
osztásra havonként — Több fontos szakmai ügy a napirenden

Előjárósági ülés volt tegnap az Ipartestületben. Szendrey Sándor alelnök vezette le az ülést, amelyen a Kereskedelmi és Iparkamara képviselője dr. Serly Kálmán vett részt.

Lajos Béla aljegyző a pénzügyi jelentést terjesztette be, majd a hivatal májusi forgalmát ismertette. 126 tanonc szegődött el, 15-en váltottak, 13-an szüntettek meg ipart.

Lechner Lajos jegyző az IPOK leiratait ismertette. Az előjáróság pártolja a budapesti férfiszabók indítványát, a tanoncartató mesterek adókedvezményben való részesítését a tanoncartatói kedv fokozására, a szombathelyi ipartestület ama indítványát, hogy az önálló kovácsiparosok konvencióval való szegődését szüntessék meg, valamint a központ ama indítványát, hogy a túlnyomórészt napszám keresetből élő iparosok tanoncartató jogát szüntessék meg.

A szűcszakosztály ármombolási panaszát Riskó József szűcsmester ellen a szék elé utalták.

A hentes- és mészároszakosztály egybeolvasását elfogadta az előjáróság, az új tisztikar megválasztására a két szakma művelőit egybe fogják hívni. Az előjárósághani képviselet négy rendes taggal törlénik.

Lechner Lajos jegyző ismertette a Teglaértékesítő Kft. bejelentését, amelynek értelmében az anyaggyártáshoz építőipari bizottsága a debreceni építőiparosok tégláellátására eddig megállapított 275.000 havonkénti kontingenst 75.000-re szállítja le. A megállapított rangsor szerint pedig a debreceni építőiparosok csak a negyedik helyen kaphatnak ebből a téglamennyiségből. Az ipartestület elnöksége sürgős lépéseket tesz a megfelelő téglamennyiség biztosítására.

Az előjáróság elhatározta, hogy Zsinger Ede és Varjassy Imre arképet Klinge Antalra megveszteti.

Az Ipartestület a galgói ref. templom, a kiskunmajsai ipartestület és a Honvédnápra adományokat juttat.

Személyi ügyeket tárgyalta ezután az előjáróság. A Nosztray Lajos lemondása folytán megüresedett nyilvántartói állásra vitéz dr. Kiss Józsefné váltásztották meg, a gépirői állásra Varga Ellát egy évi próbaidőre.

Szendrey Sándor alelnök bejelentette ezután, hogy az építőipari szakosztály elnökségéről és az érdekképviseleti csoport tagságáról Fábrián József lemondott. Az eddigi alelnök, Mirgay László látja el a szakosztályi elnöki feladatokat, Nagy Sándor pedig az érdekképviseleti tagságot tölti be ideiglenesen. Az előjáróság három hónapra felfüggesztette Fábrián József elnökségét és a fenti időre tudomásul vette Mirgay László és Nagy Sándor megbízását.

Ismertették a polgármester átiratát a rokkantaknak a polgári életben való elhelyezésére kiadott belügyminiszeri rendelet tárgyában. Az előjáróság ügy határozott, hogy minden szakosztálynak megküldik a rendeletet végrehajtás céljából.

Bejelentette Szendrey Sándor, hogy 15.000 pengő meghaladó tagdíj folyt be, ezer pengővel több, mint az előirányzat és kétezerrel több, mint tavaly.

A napirend után Nagy Sándor a cementellátás kérdéséről beszélt. Debrecen szükséglete 150 vagon, ezzel szemben ebben az évben eddig 24 vagon, legújabbán pedig két vagon cement került szétosztásra. Az elnökséget lépések megtételére sürgette ezirányban is, valamint a téglakérdésben is, mert szerinte még a 275.000 téglá is kevés volt Debrecen szükséglete fedezésére, az új mennyiség pedig csak a kisebb javítások elvégzésére elegendő.

Dr. Serly Kálmán kamarai képviselő szerint elsősorban arra kell törekedni, hogy a sorrendet változtassák meg a 75.000 téglá kiosztásánál. A debreceni iparosok a 4. csoport helyett elsősorban kapják a téglát. Dr. Kölcsey Sándor polgármestert kellene megkérni, hogy járjon közben a debreceni kisiparosok

érdekei védelmében.

Szendrey Sándor alelnök biztosította az előjáróságot, hogy az elnökség mindent megtesz az iparosok jogos érdekei megvédésére.

Boldog József az enykviosztás ügyében emelt szót. Vangor Antal itt külön tiszviselő beállítását javasolta.

Király Imre azt a sérelmes polgár-

Városi tisztviselők választása

Dr Szabó Gyula árvaszéki ülnök, dr Ecsedi István II. oszt. aljegyző, dr Szűcs Lajos I. oszt. fogalmazó, dr Deák Pál II. oszt. fogalmazó, Báthory József íródesegédtiszt, ifj. Varga István írók

A közgyűlés csütörtökön délután választást tartott egy árvaszéki ülnöki állásra. Jelöltek: dr Bodnár Józsefet, dr Szabó Gyulát, Dr Gorondi Henrik visszalépett. Leadtak 91 szavazatot, ebből dr Szabó Gyula kapott 70-et.

Másodosztályú aljegyzői állásra hatan pályáztak. Jelöltek: dr Köller Józsefet, dr Ecsedi Jánost és Szegedi Lajost egyenlő rangsorral. Dr Ecsedi Istvánt választották meg, aki 97 szavazattal 51-et kapott, dr Köller 40-et és Szegedi 6-ot.

Elsőosztályú fogalmazóvá dr Szűcs Lajost választották meg, aki a pályázók közül egyedül indult választásra.

Másodosztályú fogalmazói állásra heten pályáztak. Jelöltek dr Márton Pált, dr Szilassy Gyulát, dr Deák

Öt utcán építenek gyalogjárót

A Pósa utcán nem építenek téglajárdát, mert ellopják

Debrecen város kisgyűlése csütörtökön gyalogjárók létesítését határozta el öt utcán és a munkálatokat vállalatba adta. Téglajárdát építenek a Postakert utcában, ahol 2141 pengős költséggel Jóna András építi meg, a Kalotaszeg utcában ugyancsak Jóna Andrásnak adták ki a munkát 1071 pengővel, a Gvadányi utcán Csáky Imre építi a járdát 1380 pengős költséggel. A Dóczy József utcát is Csáky látja el járdával 3442 pengős költséggel. A Margit utca járdáját Jóna rakja le 6091 pengős költséggel.

Az albérleti szobák béreinek rendezését sürgették a városi kisgyűlésen

A csütörtöki városi kisgyűlésen vitéz Bessenyei Lajos szövegterve, hogy az albérleti szobák béréit rendezni kell, mert szerint visszaválnak a főbérlet a lakásnévelés és üzérkednek a rendelkezésükre álló szobákkal, a megszorult emberek kárára. Megtörténik, hogy a régi ósószerű lakásokból egy-két szobát albérletbe adnak, de olyan áron, hogy a főbérlet ingyen lakik, sőt még keres is az albérleten. Kérte, hogy a város szabályozza az albérleti kérdést

55 ezer pengős költséggel csatornázzák a Dembinszky-utca környékét

Ismeretes, hogy a Dobozi és Dembinszky utcán a víz a házakba is befoly és szükségessé vált a víz levezetése.

Kalenda Lóránt főtanácsos jelentette a közgyűlésnek, hogy mely szabad csatornákkal elvezették a vizet most a Virág utcai csatornába, de a homokos talajon a mély csatornák nem tarthatók és ezért földalatti betoncsatornát kell építeni. Egy budapesti cég 75.000 pengős költséggel vállalta a 700 méteres csatorna megépítését. A város ezt nem fogadta el és javasolta, hogy szabadkézben adják ki a munkát, vagy házikelésben végeztessék el 55.000 pengős keretben. A közgyűlés elfogadta javaslatot és sürgősen hozzákendnek a csatornaépítéshez.

Egyéb közgyűlési tárgyak

A Tizek-útja eltűnik a Komlóssy-út és a Vilmos császár-körút mellől, mert a Csanak-útca megnyitásával az útjáróra már nincs szükség. A közgyűlés döntése szerint az útjárót beolvasztják a szomszédos telkek egyikébe.

A városi tisztviselők és alkalmazottak kiküldetési átalányát kiegészítették, felemelték és ez 4300 pengő több-

mesleri intézkedést kifogásolta, amely szerint Debrecenben nem lehet raktáron tartani oxigént. Az oxigénnek pedig a vasiparban fontos szerepe van.

Nagy Károly a tanoncok mulasztásával kapcsolatban anomáliák ügyét említette fel. Ebben a kérdésben hosszas vita alakult ki, amelyben felvetették azt az ötletet, hogy a mulasztásról szóló értesítést a mesternek portáztalanul küldje el postán az Ipartestület, hogy így a tanoncartató mester megszabadulhasson sok felesleges és időtrábló utánjárástól.

DEBRECZEN 5. OLDAL 1942 VI. 26.

tézet részére. Ismeretes, hogy a földművelésügyi miniszter igéretet tett, hogy a gazdasági középiskola iskolával kapcsolatban háziasszonyképző intézet is létesít a városban és 600.000 pengőt ad erre a célra, ha a város adja a telket. A miniszter leirata szerint közholdas belső telket és 20 holdat gyakorló föld részére kér a várostól, és akkor megépítik az iskolát. A közgyűlés hozzájárult a telkek átadásához.

Az iskolaközi verseny eredménye

A Dr. Kardos Albert alapította magyar irodalom történeti iskolaközi verseny a f. 1941-42. iskolai évben az állami Fazekas Mihály gimnáziumban tartatott meg május hó 29-én. A versenyen 10 debreceni középiskolai VIII. osztályt végzett tanuló vett részt, 3 a református leánygimnáziumból, 2 a ref. gimnáziumból, 2 a zsidó gimnáziumból és 3 az áll. Fazekas Mihály gimnáziumból.

A kitzűzött tétel volt: „Oláh Gábor Debrecen költője”. A pályadíjat, 40 Ft Reményi József áll. Fazekas Mihály gimnáziumi tanuló nyerte.

A Dr. Kardos Albert alapítványának ez volt a tizennegyedik versenye. A tizennégy versenytől a ref. gimnázium növendékei 8, a ref. leánygimnázium és a r. k. plarista gimnázium növendékei 2, az áll. Fazekas Mihály gimnázium és zsidó gimnázium növendékei 1 ízben vettek el a pálmát.

A ref. Kollégium igazgatósága.

Harmínckét új segéd avatása

A debreceni Ipartestület tegnapi előjárósági ülésén harmínckét új segédet avatott. Az új segédek névsora: Sajtos János cipész, Gárdos Klára nőiszabó, Luczi Mihály szobafestő, Kovács László bádogos, Ludmár Ferenc írógépműszerész, Krausz Magda nőiszabó, Lukács József asztalos, Szilágyi István hentes, Somogyi Leona fűzőkészítő, Szántó Karolina nőikalapos, Veizi Miklós koesi-gyártó, Egri Gábor műszerész, Csire Gizella nőiszabó, Kovács Sándor tímár, Paskecz Sándor sapkakészítő, Fele Károly bádogos, Stern Olga fodrász, Igaz Kálmán szűcs, Medvés Lajos szobafestő, Kripkó Sándor műszerész, Sólyom Károly címfestő, Baka Ilona nőiszabó, Varju Mária fodrász, Fohn László sütő, Nagy Róza nőiszabó, Bernáth Éva nőiszabó, Papp Katalin nőiszabó, Király József közműves, Szalóki Zoltán cipész, Szőke Mária nőiszabó, Tóth Eszter nőiszabó, Hajdu Béla vízvezetékész. Az új segédekhez Szendrey Sándor ipartestületi alelnök intézett buzdító beszédet, amelyet az új segédek figyelemmel és megindultsággal hallgattak végig.

A városi földhasznabérletőknek 47.118 pengő bért engedtek el vízkár miatt

A csütörtöki kisgyűlésen bejelentette dr Veress Géza tb. főjegyző, hogy a város bérleti közül többen a miniszteri rendelet alapján haszonbérmeiséklést kértek a vízkárok miatt. A megtartott szemlék alapján megállapították, hogy sok helyen borítja víz, vagy borította víz a termő földeket és ezért az indokolt esetekben a bérösszeget megfelelő arányban leszállították. A bérmeiséklések összesen 47.118 pengőt tesznek ki. Ennyivel kevesebb pénz folyik be tehát ez évben a földbérletek után a városi házipénztárba. A kisgyűlés tudomásul vette a haszonbérmeisékléseket.

Négy útonálló véres támadása a Téglavetőben

A Téglavetőben tegnap este négy ismeretlen támadó megtámadta Krieznicz Károly, Bellegelő 504. szám alatti lakos tégláégető mestert. A hátulról támadó négy férfi Krieznicz fején súlyos sérülést ejtett. Heves dulakodás támadt, melynek során támadóit megfutamították. A mentők részeseitették első segélyben, majd lakására szállították.

H I R E K

„DEBRECZEN“

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (P^okabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P, nevezetesenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata június 20-án reggel 8-tól, 27-én reggel 8-ig: „Kigyó“ Piac u. 31., telefon: 30-95 „Tisza“ Péterfia u. 61., telefon: 24-52 „Csillag“ Árpád-tér 1., telefon: 29-32 „Szent Háromság“ Homokkert Szabó Kálmán u. 14., telefon: 17-09. szám. „Mátyás király“ Nyilastelep, telefon: 32-01 szám.

Negyven középiskolási fiú példás magatartása

Tegnap történt a Kereskedelmi Középiskola évzáró ünnepélye után. A levante parancsnokságtól érkezett hír szerint, a debreceni háttérben, egy bevonult törpebírtokos tanyáján kapálattal maradt a tengeri. A család fő valahol Oroszországban harcol, a házat elvitte a víz, az itthon lévő feleség nem bírja a dolgot.

Megjelent az ünnepélyen a körzetparancsnok és elmondta az iskola levante parancsnok tanárának. A főoktatók megtárgyalták a dolgot és pár perc alatt összeállították önként jelentkezőkből egy negyven fős diákcsoportot, akik vállalták jövedelvel, hogy a három hold földet megkapják. Szereznek kapát, kerékpárt és a halapi csárda közelében lévő kis tanyán rendet csinálnak. Néhány perc alatt összeverődött a negyventagú csapat, akik jövedelvel, köztük több vidéki tanuló is, kikarikáznak a halapi tanyák világába és két nap alatt remélik, hogy el is végzik a munkát. A levante foglalkozásnak vége. A vakáció is megkezdődött jóformán és ezek a fiúk egy messzelévő honvéd családjának a segítségére sietnek.

Ez az igazi levante telt, mely megérdemli, hogy dicsérrel emlékezzünk meg róla. Ma délben indul az első csapat, délután a második. A tett minden szónál ékebben mondja el, hogy ki érzi át a mai idők magyar parancsát.

A városi és állami tisztviselőknek a kisgyűlés után Szegedy Gyula javaslatára a városi strandfürdő árairól engedelményt adott. Egyszeri jegyváltás esetén 20, fűzetvásárlásnál 30 százalékos az engedmény. Bejelentette a kisgyűlésnek, hogy az orvosok közül eddig 300-an kaptak tiszteltjeget, most csak 120-nak adnak.

A munkaközvetítő hivatal a Hatvan-utca 23. számú házban három új hivatali helyiséget kapott. A szobákat eddig a Magyar Rövidhullámú Amatőrök Országos Egyesületének debreceni fiókja használta, de a hirtelen megvonta a város és a helyiségeket a kisgyűlés átadta most a munkaközvetítő hivatalnak.

Az Árpád téri egyházcsoport ma délután 6 órakor tartja negyedévi tanácsulását a gyülekezeti teremben, Kassa-út 12. földszint 1. A tanácsulés tárgya lelkipásztori jelentések, beszámoló a negyedévi munkáról.

Új helyiségben a Városi Dalegytet. A nagyműltű dalegytetnek a csütörtöki kisgyűlés átadta a Széchenyi-utca 20. számú városi házban lévő helyiségeket, melyek a tanfelügyelőség elköltségével üresedtek meg. A polgármester 1500 pengős költséggel hozta rendbe a dalegytet részére a szobákat.

Beiratkozás a társulati kereskedőtanonciskolába. Az évközben szerződött tanulók, akik iskolába nem jártak, haladéktalanul iratkozzanak be. Akik iskolába jártak június 18., 19., 20-án és 22., 23-án délelőtt iratkozzanak be az 1942-43. iskolai évre.

Honvédnap június 28-án, vasárnap

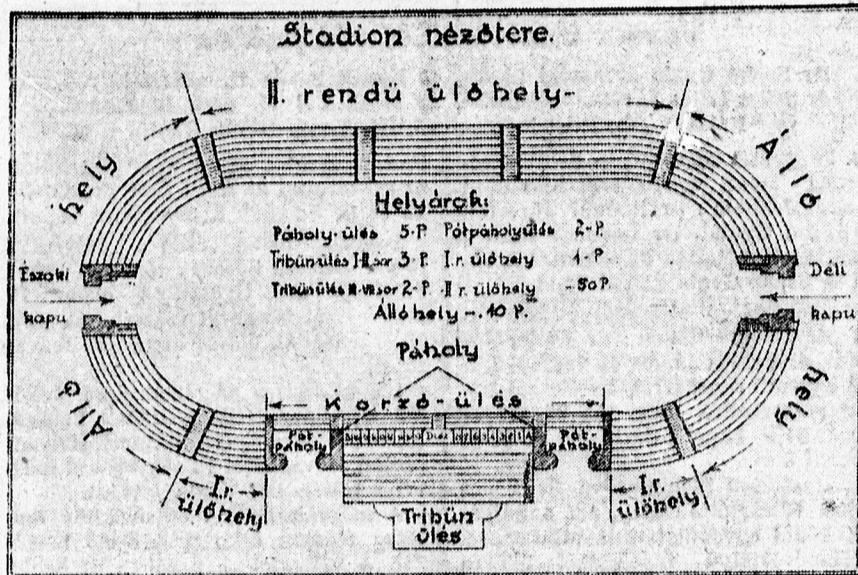
A nagyszerű műsor befejezésül pompás tüzijáték lesz

Több ízben ismertettük már a debreceni Honvéd-nap nagyszerű műsorát. A program most újabbban még inkább bővült, amennyiben nemcsak táborfűz, hanem pompás tüzijáték is lesz a műsor befejeztével. Olyan nagyszabású, amilyen csak Budapesten, Szent István-napkor van.

Tájékoztatásul közöljük, hogy az Arany Bika büffet állít fel, a fogyasztáshoz azonban kenyérféreg hozzon magával a közönség.

Miután a műsor rendkívül gazdag és nagyterjedelmű, fontos a pontos kezdés, ezért a közönséget felhívjuk, hogy már hat óra előtt foglalja el helyét.

A Honvédnap rendezése a Városi Takarékpénztárnál folyószámlát nyitattott, ahova befizethető az átvett és ki nem fizetett jegyek megváltási ára. Tudvalevőleg a Honvédnap bevétele nemcsak a hadirokkantak és hadilárvák támogatását.

A Stadion helybeosztása a Honvédnap alkalmából.

Félt a büntetéstől és leugrott a második emeletről egy betöréssel gyanúsított

A debreceni rendőrségre a tegnapi napon előadították Tóth József 25 éves napszámost, Apafi-utca 49. szám alatti lakost, akit azzal gyanúsítottak, hogy Lakatos Gizella Galamb-utca 4. szám alatti lakostól betöréssel kopás útján 1000 pengő értékű ruhacíműt és fűszereket, Nagy István Galamb-utca 10. szám alatti lakostól, a Kuczki malom vezetőjétől pedig 240 pengő értékű tengeri és más terményt vitt el.

A nyomozás súlyos adatokat vetett fel Tóth József ellen, akinél az ellopott dolgok egy részét is megtalálták. Tóth József, mikor látta, hogy a be-

törések rábizonyulnak, nagyon megijedt a reávaró büntetéstől és csütörtökön hajnalban egynegyedhat órakor a Kossuth-utca 20. számú épület második emeletéről levetette magát a rendőrség közel burkolt udvarára. Esméletlen állapotban, gerinctöréssel terült el a földön. Ertesítették a mentőket, akik a sebészeti klinikára szállították. Állapota életveszélyes. Mikor magához térítették és ki lehetett hallgatni, akkor is azt mondta a detektívnek, hogy ha felépülne is, akkor ismét öngyilkosságot kísérelne meg, mert nem töltheti a reávaró büntetést.

Szombaton a Déri-múzeumban, vasárnap a Hortobágyon lesz a Petőfi-ünnepség. Hirt adtuk már arról a nagyjelentőségű kettős ünnepségről, amelyet a Csokonai Kör rendez a Petőfi Társaság részvételével annak emlékére, hogy száz évvel ezelőtt Petőfi Debrecenben és a Hortobágyon járt és megírta a „Hortobágyi kocsmárosné angyalom“ című népdalát. A városi ünnepség szombaton este fél 6 órakor kezdődik a Déri-múzeumban. A Hortobágyon a csárda fafán a város által elhelyezett Petőfi-emléktáblánál vasárnap délben 12 órakor lesz az ünnepség, melynek során az egyesületek megkoszorúzzák az emléktáblát.

A Hortobágyra menő különvonatra szombaton déli 12 óráig lehet jelentkezni a nagyközönségnek a városi idegenforgalmi hivatalnál (Gambinus-útjár). A különvonat vasárnap reggel fél 9 órakor indul a kisállomásról és délután 4 óra 50 perckor indul vissza. A Csokonai Kör kéri a közönséget a minél nagyobb számban való részvételre.

Tíz új családi házat adtak át a szegények családjainak a fehérmegyei Seregélyes községben. A Népi és Családvédelmi Alapból épült házakat vitéz Bonczos Miklós államtitkár avatta fel.

Ertesítjük t. ügyfeleinket, hogy feltárazás miatt zálogintézetünk folyó hó 27-től július 1-ig zárva lesz. Városi Takarékpénztár és Hitelintézet Rt. zálogkölcsön osztálya.

Koszorúmegváltás. Dr. Magoss Györgyné elhunyt aalkalmával Koszorú megváltás címén Langer Ferenc és dr. Gorondi Sándor 10 pengő juttattak lapunk szerkesztőségéhez a Vöröskereszt céljaira.

Az Ügyvédi Kamara új helyiséget kapott, mert eddigi helyiségeit a népmozgalmi nyilvántartás részére vette igénybe a város. A régi helyiségeket felett levő második emeleti ötszobás lakás bérbére elköltségözött és azt a lakást kapja az Ügyvédi Kamara évi 1600 pengő összegért.

Másfél méteres bozót a gyalogjár-dán. Vitéz Bessenyei Lajos városi törvényhatósági bizottsági tag a városi kisgyűlésen szóváltette, hogy a kisállomás mögött vezető többszámú méteres gyalogutat elborította a bozót, mely másfél méteres magasságra nőtt és szűrés ágával, tüskéivel akadályozza a közlekedést. Kérte, hogy a gyalogutat szabadítsák meg a dudvától és tegyék járhatóvá. A műszaki ügyosztály vezetője megígérte, hogy megteszi a szükséges lépéseket, hogy a járdát járhatóvá tegyék.

Cegléd elbűsült honvédek, akik a keleti harctérre indultak. A pályaudvaron mintegy ötezer főnyi közönség jelent meg s virággal és ajándékokkal halmozta el a katonákat.

Csirkedrágításért tízhónapi börtönré ítélt a budapesti törvényszék Fábrián János kömüvest, aki pár csirkét 5 pengő 66 fillér helyett 10 pengőért adott el.

Korpakiutalás tejtermelők részére. Az igényelt korpát a tejtermelők a Mezőgazdasági Szövetkezethél (Hunyadi-utca 13. szám alatt) a szelvények bemutatása mellett délelőtt 8-12 óráig a következő sorrendben átvethetik: ma, pénteken 1529-1694, szombaton 1695-1832. 30-án, azaz kedden 1833-1972. július 1-én, azaz szerdán 1973-2117. 29-én, hétfőn kiadás nincs. Az igénylők a korpa átvételét végezték zsákokat vigyenek magukkal.

A véradásra jelentkezők a legnagyobb örömmel és szolgálókészséggel ajánlják fel vérüket a fronton küzdő honvédeknek. Tegnap délelőtt 10-12 és délután 4-6 órakor megkezdődött a véradásra jelentkezők felvételzése, az Attila B. E. bajtársi szolgálata keretében, mikházi Kovács Tibor egy vezér irányítása mellett. A Vöröskereszt irodájában az első nap 42 személy, férfi és nő vegyesen jelentkezett, akik mint hangsúlyozták, a legnagyobb örömmel és áldozatkészséggel ajánlják fel vérüket a fronton harcoló dicsőséges honvédek számára. A véradásra jelentkezőket a fegyelmezett és rendkívül szolgálatkész turulbajtársak a klinikai telepen levő Közegészségtani Intézetbe utasították, ahol dr. Herpay Zsombor tanársegéd úrnál történő jelentkezés után szerda délelőtt 10-12, minden egyes jelentkezőt alapos és mindenre kiterjedő vizsgálatnak vetnek alá.

Nagyszabású ármentesítő munka indul meg az alsó Tiszavidéken. A kormány segély és kölcsön formájában eddig 4.700.000 pengőt bocsátott a társulatok rendelkezésére és most Bárczay János árvízvédelmi kormánybiztos újabb egymillió pengőt folvósított az alsó tiszavidéki gazdák megmentésére.

Bodolay Tibor ny. számvevősi főtanácsos temetése. Bodolay Tibor ny. városi számvevősi Y. o. főtanácsos, volt Baja városi főszámvevő, majd számvevősi főnök, életének 62 évében június hó 22-én Baján elhunyt. Hozzá tartozói földi maradványait Debrecenbe szállították, ahol a Köztemetőben levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A megboldogult felesége szül. nemes Hadházy Anna, testvérei, sógorai és ismerősei gyászolják. Baja város közönsége és a m. kir. bajai városi számvevőség részéről Kós Sándor számvevősi főtanácsos vett részt a gyászszertartáson és meghatározó szavakkal búcsúztatta el az elhunytat.

A NMK-népszerűségi szakasportja füsttelen napot rendez a harcoló honvédek javára. Közreműködnek a helyi zenekarok és a zenekarok vezetői és a rádióban szereplő utánpótlás zenekar. Három csoportban működnek a zenekarok és pedig a Bika előtt az utánpótlás, a városi zenekar és a Gambinusnál a helyi zenekarok hangversenyt adnak, eközben törlik a cigarettát és dohányterméket gyűjtés, amit a levették és a MANSZ csoport leányai végeznek. Felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy minél többen járuljanak a gyűjtéshez. Az előkéség.

Ellopták a kenyér- és zsirjegyet egy szegény asszonynak. Özv. Tóth Józsefné szül. Villás Julia, Kishegyesi úti szűkséglakás 89 ajtó alatti lakosnak. Mivel a tettes számára értéketlen, mert az üzletben letiltatott — élelmiszer jegyeknek nem veszi hasznát és bizonyára eldobta, a szegény asszony ezután kéri a jószívű megtalálót, hogy juttassák el azokat hozzá, vagy a rendőrségre.

Gyermekek gyujtogattak a Dobozy temetőben. A Dobozy-temetőnek a fertőtlenítő intézet felőli részén csütörtökön délelőtt tűz keletkezett. Valószínűleg gyűfával játszódozó gyermekek felgyújtották az avart és a száraz fű hatalmas lánggal égett. Török István értesítette a tűzoltókat. Török István főfelügyelő vezetésével kivonult egy őrség s félóra munkával sikerült a tüzet eloltani.

Hirdetmény. A m. kir. belügyminiszter 253.800—1942. X. B. M. számú körrendelete alapján a város elsőfokú közigazgatási hatósága felhívja mindazokat, akiknek hozzá tartozója az ország területét akar önként, akár hatósági intézkedés folytán elhagyni, legalább egy év óta távol van, utolsó rendes lakhelye Debrecen város területén volt, vagy legutóbb Debrecenben tartózkodott, a városban olyan ingatlan, vagy ingó vagyont hagyott hátra, amelynek kezeléséről nem rendelkezett, ezeknek nevét, vagyonának helyét (ingó, vagy ingatlan), nagyságát folyó évi június hó 30-ig az elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth-u. 20. földszint 39. számú hivatali helyiség) a hivatalos órák alatt délelőtt 8-2-ig jelentésük be.

A társulati Kereskedelmi Középiskola évzáró ünnepélye

Tegnap délelőtti ünnepélyes keretek között záró ünnepélyt tartott a Társulati Kereskedelmi Középiskola. Megjelent az ünnepélyen vitéz dr. Dávid Géza iskolaszéki felügyelőbizottsági elnök, Lavotha Emil levéltárkezelő-parancsnok, valamint a teljes tanári kar.

Az ünnepi beszédet Demény Géza igazgató mondta.

A szónoki szépségekben gazdag, szívhez szóló beszédében a többi között a következőkre hívta fel a tanulók figyelmét:

— Most, amikor aratás előtt áll az ország és kenyérgondok között a szegény magyar jövőt építjük, mindenkinek a munkájára fokozott mértékben szükség van a hazának. Az iskola minden nehézség ellenében teljesítette kötelességét és igyekezett mindig többet és mindig jobbat adni a tanulóknak, hogy minél értékesebb embereket állíthasson az életbe. Ringó kalászkok, aratásra váró termések napjait éljük, míg valahol távol az ország népének férfi seregei fegyverrel a kézben teljesítik honvédelmi kötelezettségüket. Ma nem lesz nótás, virágos aratás, de a munka diadalmas, mindeneket legyőző nagy ünnepe lesz ez az aratásunk is, mint annyi már a történelem folyamán, MI, ha kellett, a kaszákból és ekevasakból fegyvert kovácsolunk, hogy védjük a legszentebb fehér vérrrel, a verejtékkel megáldott és vérrel áldozott magyar földet. Ma is tudjuk kötelességünket és valljuk, hogy ebben a kötelesség teljesítésében minden magyar ember ki is veszi a részét legjobbjelkísmerete szerint.

Felolvasta az igazgató a kitűnő és jeles eredménnyel végzetek névsorát és az alapítványok, jutalmak, könyves és pénzdíjak kiadásával tüntette ki a jeles előmenetelű és példás magaviseletű tanulókat.

A jutalmak kiosztása után felhívta az igazgató a tanulók figyelmét arra, hogy a szünetben is kötelező az iskolai szabályzat s ennek betartását úgy ó, mint a tanári kar betartatja és ellenőrzi a tanulók. És ne feledjék a tanulók soha, hogy ott, ahol senki se látja őket, a jó lelkiismeret még mindig figyel és ennek szava mindenekelőtt szent legyen előttünk. Aztán megköszönte a tanárok munkáját, majd a Himnusz elneklésével véget ért a szép ünnepély.

Az alábbi kitűnő és jeles előmenetelű, példás magaviseletű tanulók kaptak jutalmat: A TEBE 100 pengős adományából könyvjutalmat kaptak: Czabán Egon, Császi József, Gara István, Séri Kornél I. a), Földi Béla, Szőke László, Szűcs Lajos I. b), Gerőcs Sándor, Jeney Jenő II. a), Lovas Sándor, Molnár Mihály, Orosz Sándor II. b), Papp Bertalan, Vágó András III. a), Laci Miklós, Szőke Barna, Sztanó Sándor, Végh Ferenc III. b), Kurlán Sándor, Székely János, Kiss János, Magyar Gábor IV. oszt. tanulók.

Szorgalmukért és jóviseletükért pénzdíjat kaptak: Kurlán Sándor jelesen érezt a Létay-alap kamataiból 40 P., Császi József I. a) oszt. tanuló a Kölesönös Segélyező Egylet adományából 10, a „Vált Tanulók alapítványa“ kamataiból 10 P-t, Józsa Sándor II. b) oszt. tanuló özv. Szabó Sándorné alapítvány kamataiból 10 P-t, Jeney Jenő II. b) oszt. tanuló vitéz dr. Dávid Géza alapítvány kamataiból 20 P-t, Szathmári Béla I. b) oszt. tanuló a Takarékoskasság adományából 15 P-t, Orosz Sándor II. b) oszt. tanuló és Debrődi Kálmán I. a) oszt. tanulók a Takarékoskasság adományából 10-10 pengőt kaptak, Gara István I. a) oszt. tanuló 10 P jutalmat kapott.

— Az elsőszázi adófelvételről hírt hozta Zeller Edé elhunytával megüresedő helyre Galamb Ferencet választották meg és pótlagként Mester Lajost a csütörtöki közgyűlésen.

— Felrobbant egy mexikói tartályhajó, a 6000 tonnás Amatlan Mexikó egyik kikötőjében. Az áldozatok számát és a robbanás okát nem közlik.

Értesítés a forgalmi adó kötelezettségéről

Értesíti a debreceni forgalmi adóhivatal az alati foglalkozású adóköteleseket, hogy az 500—1942 P. M. számú rendelet 3 paragrafusában foglalt rendelkezések szerint váltásigot, míg a 102 paragrafusában foglalt rendelkezések szerint 1942 július hó 1-től ált. forgalmi adót tartoznak fizetni:

Váltásigfizetésre kötelezettek: a rendelet 3 paragrafusa 1 bekezdése alapján; pezsgőbor (habzóbor), sör, élesztő továbbá bor-gyümölcscecet előállítói, — gyógy- és ásványvízforrások és kútak mesterséges szénsav, vagy egyéb üdítő italokat előállító vállalatok. Cukrot, cukorkát, csokoládé s kakaógyártmányokat, valamint tartós süteményeket előállító vállalatok, a rendelet 14 paragrafus rendelkezései szerint. Hús, hal, gyümölcs, fűszerek és egyéb, az élelmiszer ipar körébe tartozó konzerv előállítók.

A rendelet 2 bekezdése alapján: A mesterséges halastavak halállományának értékesítői és a nyílt, vagy zárt vizeken keresetszerű halászatot folytatók.

Az 500—1942 P. M. számú rendelet 102 paragrafus (2) bekezdése alapján általános forgalmi adót tartoznak fizetni azok a cukrászdák, akik égetett szeszes italoknak, továbbá kávé, tea, vagy más üdítő italoknak kiszolgálásával is foglalkoznak.

Ugyancsak általános forgalmi adót tartoznak fizetni a rendelet 102 paragrafusa (5) bekezdése alapján a szabaddalmi ügyvivők, bírósági végrehajtók s becsúsók, szakértők, kárbecslők amely nyílt általános kereseti adófizetési kötelezettség alá esnek. Mérnökök és építési vállalkozók, adókötelezettségük megállapításánál közömbös, hogy tevékenységük pusztán tervezés, ellenőrzés, felülvizsgálat, vagy pedig műelőállításra irányuló vállalkozás. Nem nyílvános jogú és nem közérdekű magániskolák, magán óvodák, magánórak adásával foglalkozó tanárok és tanítók, ideértve a testező oktatókat, (trénereket) is.

A rendelet (6) bekezdése alapján ált. forgalmi adót tartoznak fizetni a fényképezők, filmlaboratóriumok és azok a kereskedők, vagy iparosok, akik rendszeresen végeznek fényképező ipar körébe tartozó munkát.

A rendelet (8) bekezdése ált. forgalmi adófizetési kötelezettséget állapít meg a gyógyszereszek teljes gyógyszerészeti forgalma után.

Ugyancsak forgalmi adót tartoznak fizetni a rendelet (9) bekezdése szerint a városi, községi, magán, vagy egyesületi temetkezési vállalkozók, a vállalt összes bevételeik után, tekintet nélkül arra, hogy tevékenységükkel kapcsolatban forgalmi adóváltással terhelt árukat is kiszolgálják.

Azoknak, az eddig is forgalmi adót fizetőknak, akiknek a rendelet követeztében forgalmi adófizetési kötelezettségük megszűnik, vagy fizetési kötelezettségük részben szűnik meg, a forgalmi adóhivatal a rendelkezésnek megfelelően külön értesítést ad ki azoknak pedig, akiknek adózással részben szűnik meg és eddig általányozva voltak az általányukat hivatalból — az újból megállapított általányosság egyidejű közlése mellett — kiigazítja.

Felhívja a forgalmi adóhivatal az adókötelezettek közül azokat, akik eddig valamely pénzügyminiszteri rendelettel mentesek voltak az ált. forgalmi adófizetési kötelezettség alól, de 1942 július hó 1-től adófizetési kötelezettségük beáll, hogy bejelentési kötelezetteknek — a forgalmi adóhivatalnál díjmentesen igényelhető — bejelentőlapra a hivatkozott rendelet 69 paragrafusa (1) bekezdése alapján 30 napon belül tegyenek eleget.

Karsay sk., forg. adóhiv. tanácsos, hivatalfőnök.

— **Hirdetmény.** Az elsőfokú iparhatóság értesíti a keresztyén kereskedőket és iparosokat, hogy a Halköz 1. szám alatt egy üzlethelyiség, a József kir. herceg u. 38. szám alatt egy pincehelyiség üresedésben van. Ezeket bérbevenni szándékozó keresztyén kereskedő, vagy iparos ezirányú bejelentését az elsőfokú iparhatósághoz (Kossuth u. 20 földszint 37. sz. hivatalos helyiségben), a jelen hirdetmény közzétételétől számított 15 napon belül saját érdekében feltétlenül tegye meg.

FILM

AZ APOLLÓ mozgószínház felújította a „Lützow sasok“ c. filmet. A német repülők hősköteménye nagyszerű rendezésével izgalmas jelenetvel, a felejthetetlen repülőbravókkal, szép felvételeivel megérdemelt a felújítást és ezúttal is nagy sikert aratott.

Könyv

A VILÁG VÁLSÁGA ÉS A JÖVENDŐ KIÉPÍTÉSÉNEK UTJAI

Nagyértékű munka hagyta el a Vitézi Rend Zrínyi csoportja kiadásában megjelenő „Zrínyi Könyvtár“ 4-ik köteteként a sajtót. E sorozatnak, melynek minden műve honvédelmi érdekeket szolgál, egyik legkiválóbb alkotása **Kozár Elemér** vezérkari alezredes könyve. A munka első részében a világválság kóros tünetének jellemzése után a kifejlődés alapvonalait rajzolja meg a szerző. A második részben a válságból kivezető utakat jelöli meg. A nagyjelentőségű gazdaságpolitikai tanulmány ára egy pengő.

GÁSPÁR GYULA: ÁRVA NÉP

Meghalt István király és magyar népe árván maradt. A halott koporsója körül sietve összegyűlt a „gonoszok tanácsa“ és királyi székbe ültette Pétert, az elűzött velencei doszát fiát. És Péter levetkezte a királyi méltóság minden szelidségét: Vászoly úr szeméit kiszúrta, fülébe ölmot üntet, a magyar urakat „megveti vala“ s az ország földjét, javait, hivatalait jöttment népeknek osztogatja. István király jogos örökösé, az Árpád-fiak: Endre, Béla és Levente ezalatt hontalanul vándorolnak külföldön. Az „Árva nép“ lapjain meglevenedik a magyar mult és az olvasó nem tudja kezéből letenni a könyvet, amíg végére nem ér. Gáspár Gyula debreceni író, neve régi ismerős a szépirodalmat kedvelő közönség előtt. Első regénye nemcsak mondanivalójának súlyával és eleven meséjével, de megkapóan szép nyelvezetével is lenyűgözi az olvasót. Vörösváry kiadás.

HÁROMSZÉKTŐL A HIMALAJÁIG

Hazánkfia, Baktay Ervin dr. az egyetlen magyar, sőt az egyetlen „fehér ember“, aki a nagy székely-magyar nyelvtudósok, a „nagyenyedi vándor“-nak viszontagságos vándorútját, Nyugat-Tibet zord hegyvilágát végigjárta. Most első ízben adja közre a nagyközönség számára is élvezetes módon megírt, mégis alapos és részletes folyóirat tudományos kivánalmak is kiélezítő teljes Körösi Csoma Sándor-életrajzát. Külön érdekessége e műnek a szerző sok helyszíni fényképfelvétele és 2 térkép, melyek a közölt földrajzi adatok megértését segítik elő. Vörösváry kiadás.

Cséplőgéptulajdonosok és cséplőtető gazdák figyelmébe

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága felhívja a Debrecen város területén működő cséplőgéptulajdonosokat, hogy 180,000—1936 B. M. számú rendelet értelmében cséplőgépeiket megvizsgálás végett jelentésként be a város tűzoltóparancsnokságánál, mert csak a bejelentett és megvizsgált cséplőgépekkel végezhetnek cséplést.

Ezzel kapcsolatban felhívom a cséplőtők figyelmét, hogy kihágási büntetés terhe mellett csakis olyan bér-cséplővel csépléssenek, aki cséplőgépeinek kifogástalan voltát a tűzoltóparancsnokság igazolványával igazolja. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

— **Zsidó Istentiszteletek.** A debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje június 26-tól, július 3-ig: Pénteken este mindkét templomban fél 9, szombaton reggel 7, délelőtt a Deák Ferenc-utcában 11, délután mindkét templomban félhat, este 9.25, csütörtökön este háromnegyedkilenc, kőznapp reggel félhat, este 9 órákor. Hítségoklat: szombaton délelőtt a Deák Ferenc-utcai templomban. — Rabbiság.

— **Istentiszteletek ideje** az orth. izr. templomban. Pénteken délután 8.27 órákor, szombaton délelőtt 8 órákor, délután 6 órákor. Szombat kezdete 8.17, kimenetelie 9.32 órákor.

GYÁSZROVAT

Ö. Nagy Sándorné sz. Kovács Erzsébet 50 éves korában elhunyt. Temetése pénteken 5 órákor lesz a Köztemető 3. ravatalozó terméből. Lakás: Kuruc u. 34. — Temetését Bartha vállalata végzi.

Oláh Gézáné F. Nagy Viola 38 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 6 órákor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozó terméből. Lakás: Vágóhid. Dankó temetkezés.

Juhász Pirokka csecsemő temetése pénteken négy órákor lesz az alagsorból, református szertartással. Csurka temetkezés.

SPORT

Debrecen sportprogramja a kettős ünnepnapon: vasárnap a Nyilastelep ifj. csapatának kerületi ifj. bajnoki döntőmérkőzése a nyilastelepi sporttelepen a MOVE Szaboles csapatával. Hétfőn, Péter Pál napján pedig Palotas István 10 éves debreceni játékos-jubileuma alkalmából az utóbbi idők egyik legérdekesebb sporttalrakciója, a »régi-Bocskay«—Debrecen válogatott mérkőzés lesz a Stadionban 6 órai kezdettel. Debrecen válogatottjában a legjobb debreceni amatőr labdarúgók szerepelnek, míg a régi Bocskayban az egykori legendáshírű játékosok egész sora szerepel. Újra látja a közönség Vincze Jenőt, Telekít, Markost, Háralt, Nádat, Vágó Pepit, Belesköt, Palotást, Mő. Jancsit egy csapatban játszani. Az eredetileg tervbe volt szereplők közül csak Turay II. és Finta nem játszhat. Turay II-nek porcleválása van és műtétet hajtanak végre rajta, Finta pedig valószínűleg helyet kap a hétfői Magyar Kupadöntőn a Ferencváros csapatában.

A DVSC Keskeny — Csokai, B. Nagy — Orosz, Mester, Zilahy — Szabó, Berrecz, Szilágyi, Serfőző, Sidlik összeállításban játszik Kolozsvárott.

A DVSC nagy riválisa, a Törekvés eddig már négy bajnokságot nyert meg. Az első csapat visszakerült az NB I-be a második csoport győztes lett az amatőröknel, a harmadik a tartalék bajnokságban, az ifjúsági pedig az ifjúsági bajnokságban.

A kolozsvári tornán 4 órai kezdettel lesz a Törekvés—K. MÁV mérkőzés. — hat órákor a DVSC—KAC mérkőzés. Vezetői: Polarekzy.

Nádat és Háralt eljengedte a Gamma vezetősége a hétfői debreceni mérkőzésre.

A MOTESZ válogatott tornaszal legyőzték a főiskolásokat. Az egyéni összetett versenyt Pataki nyerte. 4. Mogyoróssy, 5. Balla Tibor. 8. Hajdú és Klencs holtversenyben. A női válogatóversenyben Galaczy Kató és Kapusi Julia holtversenyben nyolcadik.

Az Egyetértés FC játékosai ma este félnyolc órákor Magos György-ter 9. szám alatti szakosztályi ülésen jelenjenek meg.

HIRDETMEY. Az elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelte lakosságát, hogy a polgármester úr a 8360—1939 M. E. számú rendelet 5 paragrafusa alapján a 24079—1942 II. sz. határozatával elrendelte: 98. Debreceni Jenő tulajdonában levő Vécsey, Szegfű, Sinay Miklós, Dóza, Böszörményi út 50 Poroszlay út 37 és a Libakertben fekvő legnagyobb részben mezőgazdasági célra szolgáló, összesen 15591,92 négyszöglet kitevő zsidóbirtok megszerzésére vonatkozóan az igénylők összeírását. A fenti birtokra az igényt az 1936 27. tc., illetve a 100,000—1937 F. M. számú rendelet alapján bejelenthetik: mezőgazdasággal élethivatásszerűen foglalkozó, különösen gazdasági iskolát végzett földművesek; a vitézi rend tagjai; hadirokkantak, a hősi halottak és hadigondozottak fiú leszármazói; az arany, vagy ezüst vitézségi éremmel kitüntetettek; hadviselt, vagy béke idején katonai szolgálatot teljesítettek és az igazolványos altisztek. — Felhívja az elsőfokú közigazgatási hatóság az érdekelteket, hogy szándékuakat a hatóságnál (Kossuth-utca 20. sz. földszint 39 sz. szobában), folyó évi június hó 30-tól átvehető és ugyanoda legkésőbb folyó évi július hó 15-ig, déli 12 óráig beadható, okmányok alapján kitöltendő nyomtatvány útján bejelentethetik.

**ALKALMAZÁST
nyer férfi**

Férfifodrászegédet, jó munkást és hölgyfodrászegédeleányt állandó munkára felvesz Szabó Salétrom 4. 966

Jó családból való négy középiskolát végzett kereskedőtanulót felveszek. Mayer mérnök, Kossuth 13. 847

Farkatárba állandó favigókat felveszek. Nyil 81. 973

Pékségbe kerékpározni tudó fiút kihordásra felveszek. Kraszula, Kassa-út 9. 876

Parádés kocsisnak rendes embert jó bizonyítvánnyal bentkosztra keresek. Cím a kiadóban. 862 vv.

**ALKALMAZÁST
nyer nő**

Hölgyfodrász kisasszonyt alkalmazok. — Horgonyi, Szoboszlói-út 4. 452 7. 29

Egy gépen varrni tudó leány felvétetik. Böröndösműhely, Simonffy-utca 5. 880

Szöveggyűjtőbe eszményes leány felvétetik. Nemesné, Monti ezredes-utca 14. 872

Ügyes segédeleányt azonnal felveszek. Gulács Józsefné női szabó Debrecen, Kuruc-u. 40. 869

Halmérésbe (lehetőleg magános) ügyes nőt percentre óvadékkal felveszek. Hüvelyes 11. 978

**ALKALMAZÁST
keres nő**

Elsőrendű varrónő házhoz megy. József kir. herceg 7. 5. ajtó. 878

**HÁZTARTÁSI
ALKALMAZOTT**

Gyermek- és kertszerező tisztá, rendes, egészséges, mosást és vasalást is vállaló mindenesleányt hosszú bizonyítványokkal július elsőjére keres háromtagú úri család. Domokos Lajos-u. 6. 196

Szobaleányt keresek július 1-re tanyára jó bizonyítvánnyal kis családnak. Cím a kiadóban. 825

Bejáróleányt azonnal felvétetik. Dr Révész, Piac-u. 77. 975

Bejárónő felvétetik, elfogadhatóság délelőtt 10-től. Kauker Ferenc, Varga-u. 35. 871

Július 1-re jó bizonyítványú háztartási alkalmazottakat felveszek, ki szobaleányi teendőikben jártság és főzéshez ért. Dr Páucshy orvosigazgató, Simonffy-u. 2/a. I. em. 863

Megbízható perfeket szakácsnőt két hónapra a Balaton mellé 50 P. fizetéssel felveszek. — Ajánlatok levélben a kiadóba „Balaton” jelleg. 311

AJÁNLAT

Kalmánné kötődést Piac-u. 77. I. em. 5. ajtó alá helyezte. 873

Angoraszórt, fonásra alkalmazható és gubancot minden mennyiségben vesz, kártyát váltással Kalapipar, Széchenyi-u. 7. 091 8. 30

Órajavítás, ócska órát veszek, eladok. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Szappannak való zsírt szappanra becserél Pál János szappanosmester. Kölesei 8 585 10. 15

Glánoztasson, vizsgáljasson Kissel, Kigyó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA horozó. 86 11. 15

Varrógép, kerékpár javítást jótállással vállalom, hívásra jövök. Vétel, cse re, eladás. Csapó u. 101. 468 7. 29

Csipekfüggönyököt, valódi kőpili-anyagokat, 150—300 szélesben, — csipekanyagokat. Rothermere-utca 36. Keresztépület. 466 7. 28

Szörmehundait most olcsón kijavítom, átalakítja Kőváry szűcsmester. Püspöki palota. 1232 12. 22

Pfaff balkaros, Singer, sima iparos varrógépek, keveset használtak, Roboz és Hammernél Piac u. 8. eladók. 329 7. 12

Ciéznoztasson Csala cianozó vállalatnál. Lakásvizsgálatok felelősségével. RRákóczi-utca 9. Telefon: 14-27. 437 7. 4

Sírkövek műköből és termésköből, gyümölcsösök részére mészsíralak kapható a Debreceni Működgyár Rt.-nél, Fürdő-utca 2. 1219 vv.

Piros salak kerti utakra kapható a Debreceni Működgyár Rt.-nél, Fürdő-utca 2. Telefon: 10-93. 535 7. 3.

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, briliánst magas áron vesz Pollák Endre ékszerész, Hatvan 2. 1185 7. 1

Fogaranyt, ezüstöt ékszer legmagasabb áron veszek. Fránkl, Piac-u. 73. 965 8. 3

OKTATÁS

Simai Magda gyorsíró, gépiró és szépréiskolája Piac-u. 73. Telefon: 22-53. Államvizsga. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Eng. szám: 1359/1941—42. Tanker. kir. főig. 1800 7. 5.

Dr Naményi Gyuláné Szontendrei Olga gyorsíró, gépiróiskolája, Batthyány-u. 1. (Eng. 6475.) Telefon 20-77. Államvizsgára előkészítés. Vasúti kedvezmény. 1889 6. 28

RÁDIÓ

Rádiót javíttasson, alakíttasson évtizedes gyakorlatl Szabó Lajos műszerésznel, Csapó 84. Telefon: 32-54. 1822 8. 14

BÚTOR

Minek a fénves kirakat, mikor olcsóbban vásárolhat udvari bútorüzletemben Piac 71. 1100 6 27

Egy konyhaberendezés eladó. Simonffy-u. 6. Molnár Ilonka. 867

**SZALACSY RÁCZ IMRE
BARNA KENYÉR**

— Regény —

(66.)

Eszébe jutott, hogy egyik helyi lap hasonló hangon koldustraisnyáról, vándorbotról írt és erre fel megkérdezték a belügyminiszteriumból, hogy mi is van a megyében. Nem sok jelentőséget tulajdonított annak, hogy két-háromszáz paraszt elmegy az országból, a megyéből, mert van, bőségesen van ebből a rétegből, de még se akart abban a színben látszani az ország előtt, hogy ő segített elő a kivándorlást. Odalépett a doktorhoz és az eddigi szigor helyett atyásan mondta:

— Jól van, rendben van, utána nézek ennek a dolognak. Én úgy vélem, hogy aggodalomra nincsen ok. Mindenesetre, utánanézek a dolognak. Berendelem a jegyzőt!...

— Az nem fog ellene tenni!...

— De ha én parancsolom! — csattant fel az alispán.

— Már késő, mert húsz család fosztotta meg magát házából, apró földeskegyétől, akik pár nap múlva indulnak!...

— Hm, — döbönt meg egy pillanatra az alispán. — húsz család a faluból!...

— És helyére húsz idegen család jött, akik készpénzzel azonnal fizettek mindent és már úgy élnek köztünk, mintha ezer esztendő ekké volna a határunkról a kenyert!...

— Hm, — állott némán az alispán és egy pillanatra megvillant előtte a hegyekből leszivárgók fehér ruhája.

— Légy csak nyugodtan, fiam, mi is ébren vagyunk. Szeretném, ha ezután minden tervedről értesítenél engem előzetesen, — nyugtatta a kezét a megye ura. Mikor már kiment a doktor, még mindig ott állott íróasztala előtt és sokáig gondolkodott. Aztán megcsóválta a fejét és töprengések között gyujtott új szivarra...

Olyan hirtelen érkezett el az indulás napja, hogy csak akkor döböntek rá a kivándorlók, mikor már ott állottak a szekerek a piactéren.

Didergős, csepergős, esős idő volt és sirt ott mindenki, mint a záporos. Ott állottak távolról a hegyekről lejött új lakosok is. Megilletődöttek, de könnyek nélkül nézték a búcsúzást.

Mikor elindult a kocsisor, még a jegyző is könnyet morzsolt széjjel az arcán. A két pap áldóan emelte fel a kezét és a doktor keserűen szorította össze fogát.

Már messze járt a szekérsor, amikor Rab András tizesztendős kis fia még mindig ott állott a kocsi előtt és a könnyein keresztül nézett messzement apja után. Oldalán fehér, lapos tarisznya fityegett, csak az alját domborította ki egy karéjka kenyér, melyet munkába indulás előtt szelt az anyja.

Nézte, nézte a messzeséget, aztán megfogta az anyja kezét és másik három testvérével elindult az urasági bérlet irányában, hogy legalább félnap számot tölthessenek még répaszedésben, mert csak a Jóisten tudja, hogy mikor lesz dollár a Rab András amerikai útjából...

KINCSKERESŐK

Még egy esztendő múlva is sírva gondoltak az első kivándorlók búcsúzkodására a faluban. Az se hozott vigaszt, hogy megérkeztek az első gyenge csepegő dollárok. Megcsodálták, megbámulták, aztán mire észrevették, már el is ment a háztól. Egy hétig, két hétig őrizgették, aztán kellett sóra, ecetre, kenyérre.

Senki annyit nem küldött egyszerre, hogy legalább egy rugótt borjút vehettek volna belőle.

Érthető, hogy ismét megjelent aratás után a kivándorlási ügynök. Veres Zsiga a kocsiában az első szóváltás után képen vágta:

— Itt vagy, te tekerő, pedig azt mondd, hogy ott van a igazi földi paradicsom. Te miért nem mész oda?...

— Ezért a törvény előtt számolunk! — terjette a karját az ügynök, mire Veres Zsiga újabb pofont szózott a kérére, amitől bátorságot kapott Kos Jóska is, aki nyomban beleugrott az idegenbe: — Majd adok én kivándorlást, te csirkefogó! Ki a faluból!

Eltűnt nyomtalanul az óriás növésű szédelő, de ekkor már az első idegen települt saját kovacs-műhelyében dolgozott és a cséplőgepe kint bűgött a határban.

— Egy életen keresztül nem jutottam annyira, mint ez egy esztendő alatt, — morgott keserűen Kos Jóska.

Csendőrök mentek el a kocsi előtt. Egy keveset lapultak a bentlők, mert arra gondoltak, hogy az idegen szólott a zsandároknak. Az őrmester belépett, széjjel nézett, aztán egyik ujját a csákóhoz billentette és azt kérdezte:

— Szabó István nincs itt?

— A pénzes? — fordult a csendőrhöz Kos Jóska.

— Miért nevezik pénzesnek?

— Hát csak így hívják parasztosan, mert hogy sok pénze van!

— Jőjjön csak velem Kos úr — intett az őrmester, mire Kos Jóska félig tréfásan, félig komolyan szólott vissza:

— Engem már visznek, szerbusz világ!...

(Folyt. köv.)

Modern háló, konyhaberendezés hencser, rekamier, fotel olcsón eladó. Hatvan 27. 1119 7. 15

Modern háló, ebédlő konyhaberendezés, — kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

TÜZELŐ ANYAGOK

Retorta faszén minden mennyiségben, ömlesztve és csomagolva állandóan kapható Kovács Mihály fatelepen, Szeri Anna 36. Telefon 19-21. 386 6. 28

Szigetelőpapír kiutalás nélkül, darabos méz, borsodi szén kapható Pencznél, Széchenyi—Huszár sarok. 203 7. 16

**AUTÓ
MOTOR KERÉKPÁR**

Férfi bicikli eladó. — Honvédtemető-u. 6. 776 vv.

**ÁTADÓ
ÜZLET VENDEGLŐ**

Jóforgalmú fűszerüzlet lakással elköltözés miatt átadó. Cím a kiadóban. 877

**ÜZLET MŰHELY
RAKTÁRHELYISÉG**

Két raktár, száraz, központban azonnal kiadó. Csap-u. 3. Daráló értekezni. 865

**KIADÓ LAKÁS
egyszobás**

Száraz szoba, konyha, spájz jobb családnak. Cím a kiadóban. 972

LAKÁSCSERE

Kétszobás komfortos lakást cserélek 3—4 szobás lakásért. Cím a kiadóban. 861

BÚTOROZOTT SZOBA

Utcai kétágyas, udvari kis szoba teljes ellátással kiadó. Cím kiadóban. 870

Nyaralásra, esetleg télire is különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Simonyi 6. 864

Kiadó Nagyerdő közelében szépen bútorozott különbejáratú utcai nagy előszobával fiatal párnak, nyaralóknak alkalmas szoba tüzelőberendezéssel, Vasvári-u. 18. 860

ELVESZETT

Elveszett 6203. számú kulcs, esetleg bőrtokbam. Megtaláló 5 P. jutalmat kap a kiadóhivatásban. 863

VEGYES

Négyhónapos szimulánózott mangalicák eladók. Honvédtemető u. 6. 79 vv.

Istállótrágya. Udvarán összegyűlt istállótrágyáját díjmentesen elszállítom. Címet kérem leadni a kiadóhivatal pénztárában. 539 vv.

**HASZNÁLT
RUHA — CIPŐ**

Használt női ruha, nyári kabát, női cipő eladó. Kandia-utca 7. 1-ső ajtó. 199

Használt cipők eladók. Férfi fél barna 42-es, női kivágott 38-as. — Miklós-u. 4. Házfelügyelő. 874

INGÓSÁG VÉTEL

„Akácmézre” kérek mintázott ajánlatot, — Debrecen I. Postafőkö 41. 980

INGÓSÁG ELADÁS

Üzleti berendezés megbízásból eladó. Értekezni Révész, Piac 77. 976

Összetelős, fiókos, javításra szoruló cseléd faágy erősen használt két matraccal eladó. Domokos Lajos-utca 6. 854

Fehér ágygarnitúra eladó napiáron. Értekezni lehet Csapó-u. 78. Ignát. 977

Negyedik kereskedelmi könyvek, fehér pincérkabátok, női ruhák eladók. Hüvelyes 11. 979

GAZD. ESZKÖZÖK

Amerikai lögereblyét, kalapácsos darálót — 12-est — 10—12 lóerős motort keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadó kérem leadni a pénztárnál. 1844 vv.

Használt kétkerekű kézikocsi eladó. Kereskes bőrfűzet, püspöki palota, udvarban. 859

ELADÓ HÁZ

Külsővásártér 15. sz. 826.60 négyyszögöl telek két lakással, nagy raktárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

Eladó Tegez-u. 21. sz. ház, 10 éve fennálló jömelelű fűszerüzlettel. Azonnal átvehető. 858

Eladó 3 éves Tekez-u. 54. számú azonnal beköltözhető ház P 2600-ért, valamint a Balaton-utca 70. számú ház 1400 négyyszögöl földdel. Értekezni Károly Ferenc József-út 14. Kálmáncz helyi fatelepen. Telefon 11-48. 3+

ELADÓ HÁZHELY

Hajdúszoboszlón hóforrás közelében 800 négyyszögöl telek részben, egészben eladó. Nagy Ferenc, Szondi 5. 832

Széchenyi-utca 85. sz. nagyobb telek egytagban eladó. Cím megtehető a kiadóhivatalban. 4+

FÖLDBÉRLET

A Bánkon körülbelül 100 katasztrális hold föld haszonbérbeadó. Cím a kiadóban. 879

Árokszállás, hajdúszoboszlói határban 68 hold káttinó fekete föld bányával bérbeadó. Farkas ügyvéd, Arany János 2. 875

Szerkesztőnő jelölés PÁLFI JÓZSEF
Kiadósnő jelölés: (F) SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RESZVÉNYTÁRSASÁG
Feltöltés nyomdavezető SZIGETHY KÁROLY.